

Gemeente Maastricht

> RETOURADRES Postbus 1992, 6201 BZ

BEZOEKADRES
Mosae Forum 10
6211 DW Maastricht

Aan de dames en heren,
leden van de gemeenteraad

POSTADRES
Postbus 1992
6201 BZ

ONDERWERP
Veiligheidsanalyse

DATUM
7 november 2022
Verz. 11 november
2022

BIJLAGEN
1

BEHANDELD DOOR
G (Grazielena) Marcus

TELEFOONNUMMER
043 354287

ONZE REFERENTIE
2022.17417

E-MAILADRES
Grazielena.Marcus@maastricht.nl

FAXNUMMER
043 - 350 4448

UW REFERENTIE
--

Geachte raadsleden,

Zoals eerder vermeld werken we momenteel toe naar een nieuw Meerjarenprogramma Veiligheid voor de periode 2023-2026. Hierin geven we invulling aan het streven naar een veilige en leefbare woonomgeving voor onze inwoners.

Als eerste stap in dit proces is een stadsbrede veiligheidsanalyse samengesteld. Om een goed veiligheidsbeeld van de stad te schetsen is vanuit verschillende invalshoeken informatie verzameld. De inwoners in de stad zijn geraadpleegd aan de hand van de Integrale Veiligheidsmonitor 2021. Daarnaast zijn er politiecijfers over veiligheid verzameld. Verder is een literatuur- en fenomeenonderzoek uitgevoerd. De Veiligheidsanalyse is besproken met en aangevuld door verschillende (veiligheids)partners (o.a. politie, Openbaar Ministerie, Stg. Trajekt, Woningcorporaties).

De resultaten van deze veiligheidsanalyse heb ik 20 september jl. in de Domeinvergadering AZ gepresenteerd. Tijdens deze vergadering werd de behoefte geuit om meer inzicht te krijgen in de verdieping op de analyse met meer informatie op wijk-/buurniveau. Ik heb u toegezegd deze verdieping aan u te doen toekomen.

Bijgaand treft u de stadsbrede verdiepende veiligheidsanalyse. Deze zal ook gepubliceerd worden op [Start | Veiligheid Maastricht](#)

Hoogachtend,

J.M. Penn-te Strake
Burgemeester

Raadsinformatiebrief

Veiligheidsanalyse

cijfermatige

verdieping

Gemeente Maastricht

Inhoud

Inleiding – 4

Algemeen – 5

Veilige woon- en leefomgeving – 7

- Sociale veiligheid – 8
  - Veiligheidsmonitor – 8
  - Politiecijfers – 11
- Fysieke veiligheid – 11
  - Veiligheidsmonitor – 11
  - Politiecijfers – 13
  - Wetenschappelijke literatuur – 14
- Objectieve veiligheid – 14
  - Veiligheidsmonitor – 14
  - Politiecijfers – 16
  - Wetenschappelijke literatuur – 17
- Onlinecriminaliteit (Cybercrime) – 18
  - Veiligheidsmonitor – 18
  - Wetenschappelijke literatuur – 19
- Subjectieve veiligheid – 19
  - Onderzoek Veerkracht Maastricht – 22

Bedrijvigheid en veiligheid – 23

- Veilig winkelgebied – 24
  - Politiecijfers – 24
- Veilige bedrijventerreinen – 24
  - Politiecijfers – 25
  - Wetenschappelijke literatuur – 25
- Veilig uitgaan en evenementen – 25
  - Politiecijfers – 26

Jeugd en veiligheid – 28

- Jeugdoverlast en -problematiek – 29
  - Veiligheidsmonitor – 29
  - Politiecijfers – 29

Fysieke veiligheid – 31

Verkeersveiligheid – 33

    Veiligheidsmonitor – 32

    Politiecijfers – 33

Brandveiligheid – 34

    Politiecijfers – 34

Rampenbestrijding en crisisbeheersing – 35

Integriteit en veiligheid – 36

Georganiseerde (ondermijnende) criminaliteit – 37

    Veiligheidsmonitor – 37

    Politiecijfers – 37

    Wetenschappelijke literatuur – 38

Polarisatie en radicalisering – 39

    Wetenschappelijke literatuur – 40

Concluderend – 42

Inleiding

In deze verdiepende Integrale veiligheidsanalyse wordt breed geïnventariseerd op een vijftal veiligheidsvelden, namelijk 1) Veilige woon- en leefomgeving; 2) Bedrijvigheid en veiligheid; 3) Jeugd en veiligheid; 4) Fysieke veiligheid; 5) Integriteit en veiligheid.

Binnen de veiligheidsvelden wordt er een onderscheid gemaakt tussen volgende veiligheids-thema's:

1. Thema's Veilige woon- en leefomgeving: Overlast, veelvoorkomende criminaliteit zoals inbraken en diefstal (high impact crimes), het onveiligheidsgevoel
2. Thema's Bedrijvigheid en veiligheid: Veilig ondernemen, veilige winkelcentra, veilig uitgaan en veilige evenementen
3. Thema's Jeugd en veiligheid: Jeugdoverlast, jeugdgroepen, alcohol en drugsgebruik, veiligheid in en om de school
4. Thema's Fysieke veiligheid: Verkeersveiligheid, rampenbestrijding en crisisbeheersing, brandveiligheid, gevaarlijke stoffen
5. Thema's Integriteit en veiligheid: Aanpak georganiseerde criminaliteit, ondermijning, veilige publieke taak (VPT), polarisatie en radicalisering

In de komende hoofdstukken zullen de veiligheidsvelden steeds apart besproken worden en zal ingegaan worden op de bijbehorende thema's. Per thema zijn de belangrijkste cijfers weergegeven en worden de meest opvallende bevindingen benoemd.

Deze veiligheidsanalyse is als het ware een momentopname van de veiligheidssituatie in Maastricht waarbij de cijfers op gemeenteniveau over de periode 2017 tot en met 2021 worden teruggekeken. Voor het cijfermatige beeld is er gebruikt gemaakt van zowel objectieve cijfers (zoals de politiecijfers), subjectieve cijfers (zoals de Veiligheidsmonitor) en duiding van de cijfers door gesprekken met stakeholders. Het geeft inzicht in de ontwikkeling van de belangrijkste cijfers en veiligheid gerelateerde problematieken die voor Maastricht eruit springen.

De rapportage volgt dan ook de indeling van het Kernbeleid Veiligheid van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG).

Algemeen

Politiecijfers

Politiecijfers weerspiegelen het aantal bij de politie geregistreerde misdrijven en overlastmeldingen.

Het werkelijke aantal gepleegde misdrijven of gevallen van overlast kan hoger zijn dan bij de politie geregistreerd. De reden daarvoor is dat niet alle slachtoffers aangifte doen van een misdrijf. Ook worden niet alle gevallen van overlast bij de politie gemeld. In de criminologie gebruikt men de term ‘dark number’ om deze niet-geregistreerde criminaliteit aan te duiden.

Veiligheidsmonitor

De Veiligheidsmonitor is een tweejaarlijks bevolkingsonderzoek naar (de beleving van) leefbaarheid, veiligheid en slachtofferschap van criminaliteit. De Veiligheidsmonitor wordt uitgevoerd in opdracht van het Ministerie van Justitie en Veiligheid en het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS).

Gemeenten die gedetailleerde cijfers voor het eigen gebied (op gemeenteniveau of wijk- en buurtniveau) wensen, kunnen deelnemen aan de Veiligheidsmonitor. Zij kopen dan (extra) enquêtes in bij I&O Research en worden daarmee deelnemer aan de Veiligheidsmonitor. Maastricht neemt inmiddels voor de vierde keer deel aan het verdiepingsonderzoek van de Veiligheidsmonitor.

In 2021 is er sprake van een methodebreuk in de uitvoering van de Veiligheidsmonitor¹. Het veiligheidsdomein is immers constant in beweging, nieuwe criminaliteitsfenomenen dienen zich aan en de informatievraag vanuit bestuur en beleid is ook aan verandering onderhevig. Door de herziening van de vragenlijst van de Veiligheidsmonitor is feitelijk sprake van een nieuwe nulmeting in 2021.

Onderzoek naar veerkracht in de wijk

Landelijk onderzoek naar kwetsbare wijken (‘Veerkracht in het corporatiebezit’)² toont op basis van landelijk beschikbare data aan dat er een toenemende instroom is van kwetsbare groepen in corporatiewoningen, met name in buurten met een hoog aandeel corporatiebezit en dat tegelijkertijd de overlast in deze buurten toe- en de leefbaarheid afneemt. Dit onderzoek bracht de gemeente Maastricht samen met de woningcorporaties in ertoe een verdiepend lokaal onderzoek “Veerkracht in de wijk” te laten uitvoeren³.

---

¹ Wijzigingen in methode: Manier van bevragen (volledig online via een internet enquête in plaats van een papieren vragenlijst), niet meer na-gebeld op non-respons, aantal oude vragen niet opnieuw gevraagd, aantal nieuwe vragen toegevoegd (o.a. online criminaliteit).

² <https://vng.nl/kennisbank-naleving/veerkracht-in-het-corporatiebezit-kwetsbare-bewoners-en-leefbaarheid-onderzoek>

³ RIB.-.Veerkracht_in_de_wijk.pdf (parlaeus.nl)

Dit onderzoek wijst uit dat met een te groot en groeiend aantal Maastrichtenaren de veerkracht onder druk staat omdat er zorgen zijn over geld, werk, huisvesting, gezondheid, eenzaamheid, opvoeding of een combinatie daarvan. Op diverse plaatsen in onze stad staat niet alleen de veerkracht van individuen of gezinnen onder druk, maar van grote delen van de wijk.

Wetenschappelijke literatuur

Om een goed beeld te schetsen over de veiligheid (en leefbaarheid) in de stad is het van belang om niet enkel uit te gaan van cijfers. Inzichten uit relevante wetenschappelijke criminologische literatuur en fenomeenonderzoeken geven een completer beeld over achtergrond en de maatschappelijk context waar bepaalde veiligheidsproblemen vandaan komen. Daarnaast kan wetenschappelijke literatuur een beeld schetsen over veiligheidsproblematieken die zich niet makkelijk in cijfers laat vangen, zoals ondermijning en maatschappelijke onrust.

Veilige woon- en leef- omgeving

Sociale veiligheid

De sociale veiligheid gaat over de 'veerkracht' en 'vitaliteit' van de buurt. Vooral 'intermenselijke relaties' hebben een sterke invloed hierop. Denk hierbij aan betrokkenheid van bewoners, de kwaliteit van sociale netwerken en de mate van informele sociale controle.

Een goede sociale veiligheid in de buurt heeft een criminaliteitswerend effect en werkt bevorderd voor veiligheidsbeleving. Door aanwezigheid van sterke sociale banden gecombineerd met een gedeeld waarde- en normenpatroon ontstaat een collectieve weerbaarheid in de buurt. Het schept een klimaat van vertrouwen en wakkert de bereidheid om een steentje bij te dragen aan⁴.

De coronacrisis en haar maatregelen hebben sociale consequenties gehad, maar de gevolgen daarvan raken niet iedereen in gelijke mate. Al voorafgaand aan de coronacrisis was er een ontwikkeling zichtbaar waar mensen uit verschillende sociale lagen in de samenleving steeds meer gescheiden van elkaar leven en elkaar minder treffen. Er zijn een aantal stedelijke gebieden met een hogere concentratie problematieken. Zo ook in Maastricht. In deze buurten kent men vaak een beperktere zelfredzaamheid, wat de samenredzaamheid ook weer onder druk zet. Dat vergroot de ervaren sociale overlast en onveiligheidsgevoelens.

Veiligheidsmonitor

Sociale cohesie

Bij sociale cohesie gaat het om de mate waarin burgers vinden dat zij zelf en anderen betrokken zijn bij hun woonbuurt. Om de mate van sociale cohesie te bepalen zijn schaalscores berekend op basis van de stellingen:

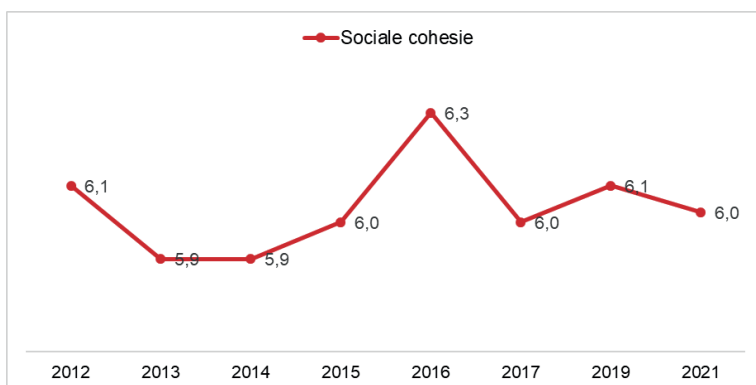
- *'De mensen gaan in deze buurt op een prettige manier met elkaar om'*
- *'Ik voel me thuis bij de mensen die in deze buurt wonen'*
- *'Ik woon in een gezellige buurt waar veel saamhorigheid is'*
- *'De mensen kennen elkaar in deze buurt nauwelijks'*

De schaalscore kan variëren tussen 0 en 10. Hoe hoger de score, des te positiever men is over de sociale cohesie in de eigen woonbuurt.

De schaalscore voor sociale cohesie ligt in Maastricht gemiddeld op een 6 en wordt door de jaren heen redelijk stabiel beoordeeld. De sociale cohesie in Maastricht wordt lager beoordeeld dan gemiddeld in Nederland.

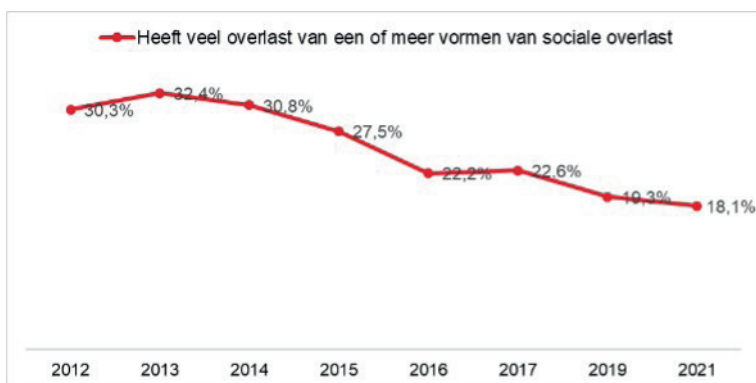
⁴ Hardyns 2010

De sociale cohesie verschilt sterk per wijk. Zo is de schaalscore in elf buurten lager dan het gemeentelijk gemiddelde en in negen buurten hoger dan het gemeentelijk gemiddelde. Buurten met een minder sterke sociale cohesie bevinden zich voornamelijk rondom de binnenstad en ten noordwesten van Brusselsepoort. Buurten met een sterke sociale cohesie zijn vooral aan de buitenrand van de gemeente gesitueerd. Villapark, Jekerdal heeft met een score van 7,2 van alle buurten de hoogste score als het gaat om sociale cohesie. De buurten Nazareth (4,9) en Caberg (5,1) scoren het laagst.

Sociale overlast

In de Veiligheidsmonitor is gevraagd naar zeven vormen van sociale overlast die in de buurt voor zouden kunnen komen. Op basis van vier overlastvormen⁵ is er een totaalbeeld te geven van het percentage inwoners dat veel sociale overlast ervaart.

Na een afname in de eerdere jaren, is het percentage Maastrichtenaren dat veel sociale overlast ervaart dit jaar (18%) bijna gelijk gebleven ten opzichte van de vorige meting (19%). Het percentage inwoners dat (veel) sociale overlast ervaart ligt in Maastricht hoger dan gemiddeld in Nederland (12%).

⁵ Rondhangende jongeren, overlast door buurtbewoners, dronken mensen op straat, lastigvallen van mensen op straat.

Meer dan drie op de tien Maastrichtenaren geven aan dat ‘overlast van rondhangende jongeren’, ‘overlast van drugshandel’ en ‘overlast door buurtbewoners’ ‘wel eens’ voorkomen in hun buurt. Dit zijn gelijk ook de drie problemen die het meest genoemd zijn door inwoners als sociale problemen waar zij zelf de meeste overlast van ervaren. Ook ‘dronken mensen op straat’ (30%), ‘drugsgebruik bijvoorbeeld op straat of bij coffeeshops’ (29%), en ‘verwarde personen’ (27%) komen volgens inwoners met enige regelmaat voor in hun buurt. Het aandeel dat er zelf ‘veel overlast’ van ondervindt is met 3 tot 5 procent een stuk kleiner.

In negen buurten wordt significant meer overlast ervaren dan gemiddeld in Maastricht en in evenveel buurten significant minder overlast. Met name in buurten rondom het centrum en ten noordoosten van het centrum ervaart een groter deel van de inwoners een vorm van sociale overlast, in buurten die meer aan de buitenrand van de gemeente liggen is dit vaak een kleiner deel.

Aanpak sociale overlast

Om ‘overlast van drugshandelaren en drugsgebruikers’ terug te dringen werken de gemeente en de politie samen aan het aanpakken van illegale straathandel en het aanpakken van handel vanuit panden, het controleren van coffeeshops, voorlichting en preventie. Van de Maastrichtenaren is ruim de helft (51%) van mening dat deze activiteiten bijdragen aan het verminderen van de drugsoverlast in de stad, ruim een zesde (18%) vindt van niet en ruim drie op de tien inwoners (31%) geven aan niet bekend te zijn met de activiteiten. Het percentage dat vindt dat de activiteiten bijdragen aan het verminderen van de drugsoverlast in de stad is het hoogst in Beatrixhaven, Borgharen e.o. en Randwyck (beide 64%) en het laagst in Villapark, Jekerdal e.o. (39%) en Pottenberg (40%).

Om ‘jeugdoverlast’ terug te dringen werken de gemeente en de politie samen aan het in gesprek gaan met (buurt)raden, het inzetten van jongerenwerk en controles door handhavers en wijk-agenten. Krap de helft van de inwoners (48%) is van mening dat deze activiteiten bijdragen aan het verminderen van de jeugdoverlast in de stad, ruim een op de acht inwoners (13%) vindt van niet en bijna twee op de vijf inwoners (39%) geven aan niet bekend te zijn met de activiteiten. Het percentage dat vindt dat de activiteiten bijdragen aan het verminderen van de jeugdoverlast in de stad is het hoogst in Oud-Caberg en Dousberg-Hazendans (beide 58%) en het laagst in Wittevrouwenveld (38%) en Brusselsepoort (39%).

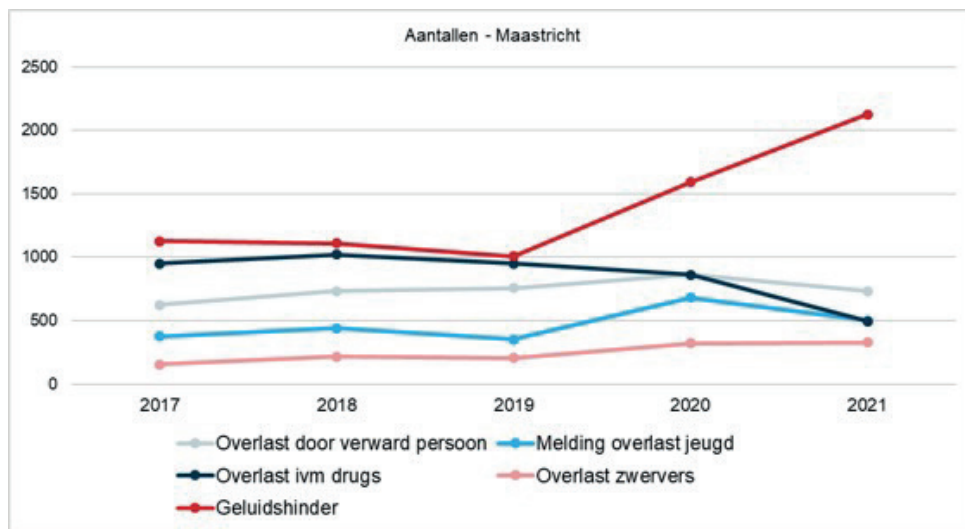
Om ‘straatroof en zakkenrollerij’ terug te dringen werken de gemeente en de politie samen aan preventiecampagnes op straat en in de horeca, het geven van voorlichting aan scholieren en voorlichting via social media en in huis-aan-huisbladen. Ruim twee op de vijf inwoners (41%) vinden dat deze activiteiten bijdragen aan het verminderen van straatroof en zakkenrollerij in de stad, krap een achtste (12%) vindt van niet, en krap de helft (47%) geeft aan niet bekend te zijn met de activiteiten.

Politiecijfers

Er zijn vijf categorieën politieregistraties die iets zeggen over de sociale veiligheid in de buurt. Het gaat dan om 'overlast door verward/overspannen persoon', 'overlast Jeugd', 'drugsoverlast', 'overlast zwervers', en 'geluidshinder'.

Er bestaat een duidelijke samenhang tussen deze vormen van overlastregistraties. De verschijningsvormen vertonen vaak overeenkomsten. Zo kunnen registraties overlast verwarde personen en overlast zwervers betrekking hebben een en dezelfde persoon of personen.

Figuur 1 laat zien dat ten aanzien van drie van de vijf vormen van sociale veiligheid ('overlast jeugd', 'geluidshinder' en 'overlast zwerver') sinds 2019 is gestegen. Ten aanzien van 'drugsoverlast' is sinds 2018 sprake van een trendmatige daling.

Figuur 1: Aantal meldingen overlast (sociale veiligheid)

Bron: Politiecijfers

Fysieke veiligheid

De fysieke veiligheid van een buurt, wijk, kern heeft betrekking op fysieke kenmerken van de woonomgeving. In het bijzonder de inrichting, het onderhoud en beheer van de openbare ruimte.

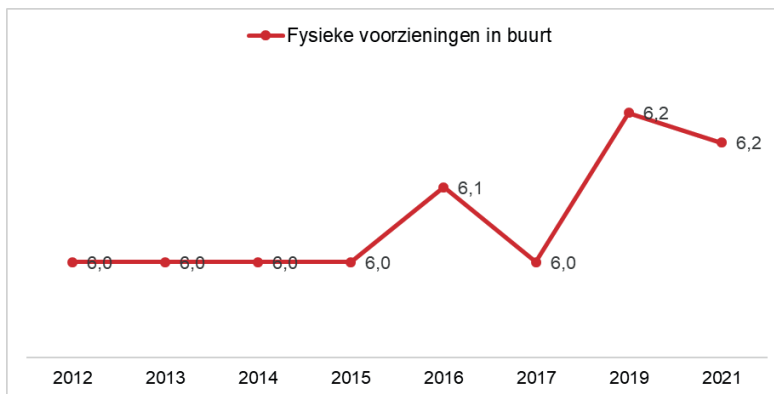
Veiligheidsmonitor

Fysieke kwaliteit

De aanwezigheid van fysieke voorzieningen en het onderhoud hiervan kunnen van invloed zijn op de leefbaarheid van de eigen woonbuurt. Op basis van vijf tevredenheidsaspecten is de schaalscore fysieke kwaliteit berekend.

- 'Onderhoud stoepen, straten en pleintjes'
- 'Onderhoud plantsoenen en parken'
- 'De straatverlichting'
- 'De speelplekken voor kinderen'
- 'De voorzieningen voor jongeren'

De schaalscore kan variëren tussen 0 en 10. Hoe hoger de score, des te positiever men is over de fysieke kwaliteit in de eigen woonbuurt.

Maastrichtenaren beoordelen in 2021 de fysieke kwaliteit met een 6,2. De beoordeling van de fysieke kwaliteit is daarmee verbeterd ten opzichte van de situatie in de voorgaande jaren.

De schaalscore is lager dan het landelijke gemiddelde (6,5) en vergelijkbaar met de gemiddelde score in Zuid-Limburg.

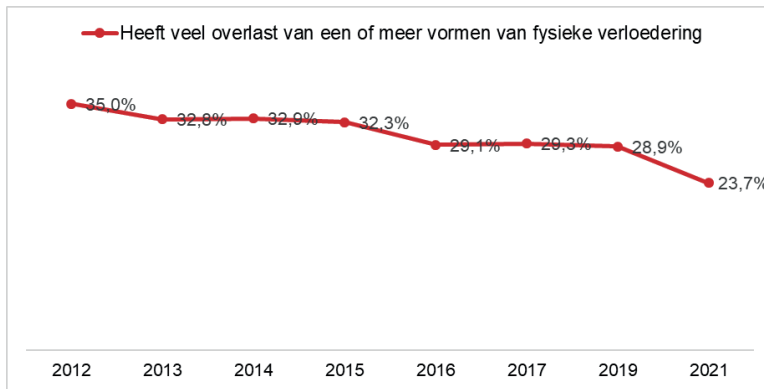
Zeven buurten scoren significant beter dan het gemiddelde van Maastricht en negen buurten scoren significant slechter. In Wyckerpoort (7,1) en Randwyck (7) wordt de fysieke kwaliteit van de leefomgeving het hoogst gewaardeerd. In de buurten Limmel (5,5) en De Heeg, Vroendaal en Daalhof (5,7) het laagst.

Fysieke verloedering

Een van de problemen waar een woonbuurt mee te maken kan hebben, is fysieke verloedering in de buurt. In de Veiligheidsmonitor zijn daarover vier mogelijke buurtproblemen voorgelegd aan de inwoners⁶. Vanuit deze vier stellingen is een totaalbeeld van de ervaren overlast van fysieke verloedering vastgesteld.

Bijna een kwart van de Maastrichtenaren ervaart veel fysieke overlast. Dit is een afname ten opzichte van de meting in 2019, toen nog drie op de tien inwoners veel fysieke overlast ervaarden. De fysieke overlast in Maastricht bereikt hiermee het laagste punt sinds 2012. Landelijk gezien is de ervaren fysieke overlast sinds 2016 stabiel.

⁶ Hondenpoep, rommel op straat, bekladde muren of gebouwen en vernieling van straatmeubilair.

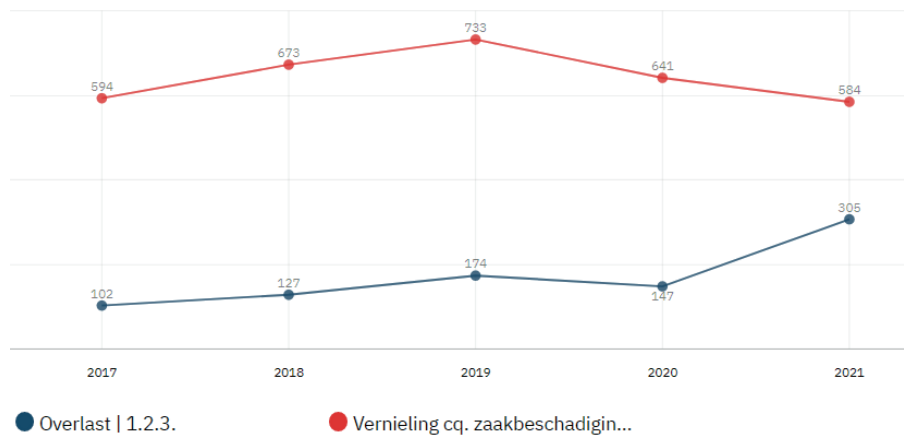

In zes buurten hebben meer inwoners last van fysieke overlast dan het gemeentelijk gemiddelde en in evenveel buurten hebben minder inwoners daar last van. Het percentage inwoners dat veel overlast ervaart van fysieke verloedering is het hoogst in Wittevrouwenveld (39%) en het laagst in Villapark, Jekerdal e.o. (12%).

Politie cijfers

Politie registraties ‘vernietiging cq. zaakbeschadiging’ en registraties ‘overige fysieke overlast’ (bestaande uit overlast afsteken vuurwerk en overlast stank/rook/stof) zeggen iets over de fysieke veiligheid in de stad.

Figuur 2 toont ten aanzien van fysieke veiligheid een stijging van fysieke overlast sinds 2020 en een trendmatige daling van ‘vernietiging cq. zaakbeschadiging’ sinds 2019. De stijging van fysieke overlast heeft met name betrekking op het afsteken van vuurwerk in de maand december.

Figuur 2: Aantallen fysieke overlast en vernietiging cq. zaakbeschadiging

Bron: Politie cijfers

Wetenschappelijke literatuur

De aanwezigheid van fysieke voorzieningen en het onderhoud en beheer van de openbare ruimte zorgt ervoor dat bewoners de fysieke veiligheid beter ervaren. Dit is van invloed op de leefbaarheid van de eigen woonbuurt.

Volgens de Broken Windows theory van de Amerikaanse wetenschappers Wilson en Kelling (1982) kan verloedering tot ernstigere vormen van criminaliteit leiden. Sociale en fysieke wanorde worden in deze theorie beschouwd als voorlopers van criminaliteit. Door juist de overlast en kleine overtredingen (vandalisme, graffiti, wildplassen, openbaar dronkenschap, hondenpoep) aan te pakken kunnen ernstige vormen van criminaliteit voorkomen worden. Als de vormen van overlast of het aantal overtredingen van dien aard zijn dat het voor de buurt niet meer acceptabel is, dan heeft dit als effect dat mensen zich onveilig voelen. De sociale weerbaarheid wordt aangetast als overlast in de omgeving een voor de buurt onacceptabele omvang krijgt. Mensen worden angstig en durven elkaar niet meer aan te spreken. De indruk bestaat dat het niemand wat kan schelen en het dus acceptabel is om je te misdragen in een buurt. Dat heeft een aantrekkingskracht op criminaliteit. De kracht zit in de aanpak van overlast en (kleine) overtredingen om verloedering tegen te gaan, zodat de sociale weerbaarheid wordt vergroot. Het doel is om zodanig op overlast en overtredingen te reageren dat de buurt in balans blijft en sociaal weerbaar blijft/wordt. Mensen kijken naar haar omgeving en naar het gedrag van anderen in die omgeving om te achterhalen wat gewenst gedrag is (Cialdini, 2003).

Objectieve veiligheid

Bij objectieve veiligheid gaat het om verschillende vormen van vermogens- en gewelds-criminaliteit die zich in de alledaagse woon- en leefomgeving van bewoners kunnen voordoen. Er worden drie hoofdcategorieën onderscheiden:

- 1) High Impact Crimes: woninginbraak, overvallen (woning en bedrijven) en straatroof
- 2) Geweldscriminaliteit: bedreiging, mishandeling en openlijke geweldspleging
- 3) Vermogenscriminaliteit: kelderboxinbraak, zakkenrollerij, autokraak, autodiefstal en brom-/fietsendiefstal

Veiligheidsmonitor

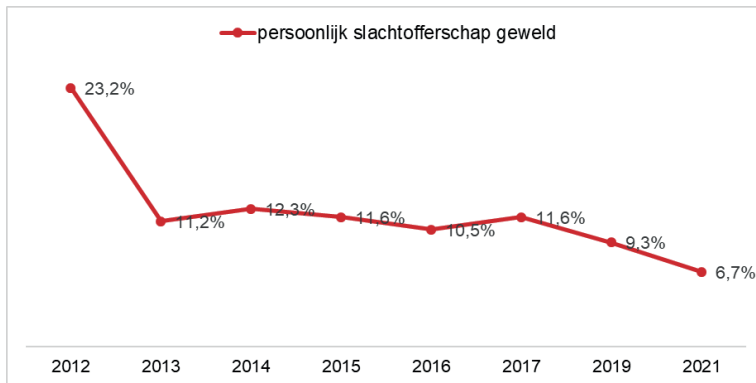
In de Veiligheidsmonitor kan voor drie vormen van criminaliteit een trend worden beschreven: geweldsdelicten, vermogensdelicten en vandalisme (vernieling). Elk van deze cijfers is berekend op basis van het percentage inwoners dat in de afgelopen 12 maanden persoonlijk slachtoffer is geworden van een of meerdere vormen van criminaliteit.

Al deze vormen van slachtofferschap samen, laten het totaalpercentage zien van de inwoners die slachtoffer zijn geworden. Maastricht ligt alle voorgaande metingen boven het landelijk gemiddelde en ook in 2021 is dit niet anders (landelijk 17%, Maastricht 22%). Wel kent Maastricht een daling van 5 procentpunt ten opzichte van de vorige meting in 2019 en ligt het slachtofferschap in Maastricht nu op het laagste punt van de afgelopen negen jaar.

Geweldsdelicten

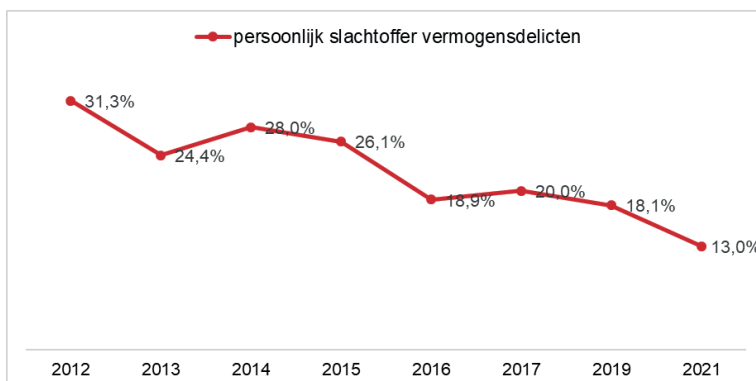
Voor het slachtofferschap van 'geweldsdelicten' is berekend hoeveel inwoners één keer of vaker slachtoffer zijn geweest van 'mishandeling, bedreiging of seksueel geweld'. De trend van de afgelopen negen jaar is weergegeven in bijgaande grafiek. In de periode 2013-2017 schommelde het percentage slachtofferschap van geweldsdelicten rond de 10-12 procent. Sinds 2017 is sprake van een afname.

Er zijn wat betreft het slachtofferschap van geweldsdelicten niet veel verschillen tussen de buurten in Maastricht. Voor 24 van de 27 buurten geldt dat het percentage dat het afgelopen jaar slachtoffer werd van een geweldsdelict niet significant afwijkt van het gemeentelijk gemiddelde. Twee buurten kennen een significant hoger percentage dan het gemeentelijk gemiddelde: Boschstraatkwartier, Statenkwartier (17%) en Binnenstad e.o. (15%). In Pottenberg (2%) is er sprake van een significant lager percentage dan het gemeentelijk gemiddelde (7%).

Vermogensdelicten

Voor het slachtofferschap van 'vermogensdelicten' is berekend hoeveel inwoners één keer of vaker slachtoffer zijn geweest van '(poging tot) woninginbraak, fietsdiefstal, autokraak, autodiefstal, diefstal ander motorvoertuig, (poging tot) zakkenrollerij/beroving of overige diefstal'. In de grafiek is de ontwikkeling in slachtofferschap van vermogensdelicten in de afgelopen negen jaar te zien.

Het slachtofferschap is in 2021 met 5 procentpunt gedaald ten opzichte van 2019 (13% t.o.v. 18%). Daarmee bereikt het percentage slachtofferschap vermogensdelicten in 2021 het laagste punt in de afgelopen negen jaar.

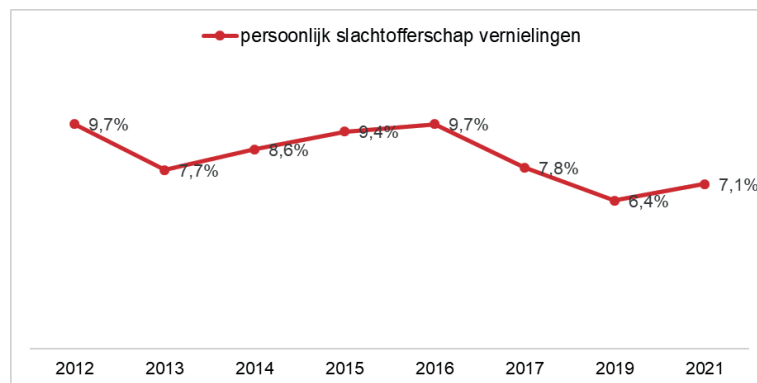
In 20 van de 27 buurten is er geen significant verschil in vergelijking met het Maastrichts gemiddelde. In Boschstraatkwartier, Statenkwartier (23%) en Binnenstad e.o. (21%) zijn wel meer inwoners slachtoffer geworden van vermogensdelicten dan het gemeentelijk gemiddelde (13%). Omgekeerd zijn dat er in vijf buurten juist minder: Beatrixhaven, Borgharen e.o. (4%), Belfort (5%), De Heeg, Vroendaal (7%), Dousberg-Hazendans (8%) en Heugem (8%).

Vandalismedelicten

Voor het slachtofferschap van vandalismedelicten is berekend hoeveel inwoners één keer of vaker slachtoffer zijn geweest van 'vernietiging of beschadiging'. De ontwikkeling van de afgelopen negen jaar wordt weergegeven in onderstaande grafiek.

Het afgelopen jaar heeft 7 procent van de Maastrichtenaren te maken gehad met opzettelijke vernietiging of beschadiging zoals bijvoorbeeld krassen op hun auto, lek geprikte fietsbanden of bekladde muren. Dit is nagenoeg vergelijkbaar met de voorgaande metingen.

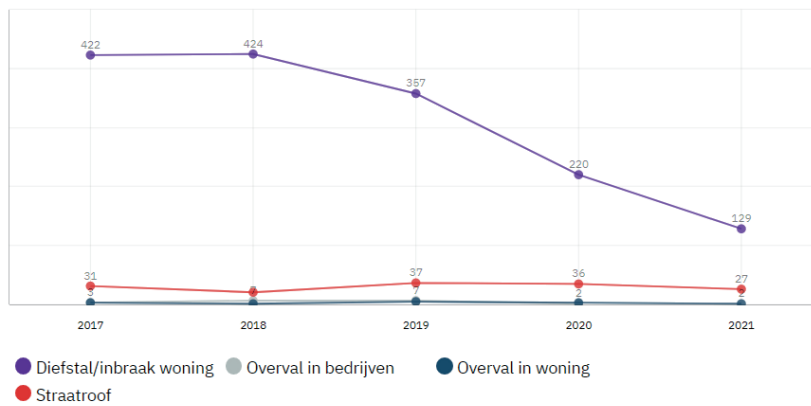
Binnen Maastricht wijkt alleen Mariaberg significant af van het gemeentelijk gemiddelde. Van alle Maastrichtse wijken heeft Mariaberg (14%) het hoogste percentage inwoners dat het afgelopen jaar slachtoffer werd van een vandalismedelict.

Politiecijfers

High impact crimes

Figuur 3 toont een trendmatige daling woninginbraken. De invloed van corona (maatregelen) is zichtbaar in de vorm van een scherpe daling sinds 2019. Dezelfde trend zien we ook landelijk. Overvallen en straatroven blijven trendmatig al jaren stabiel.

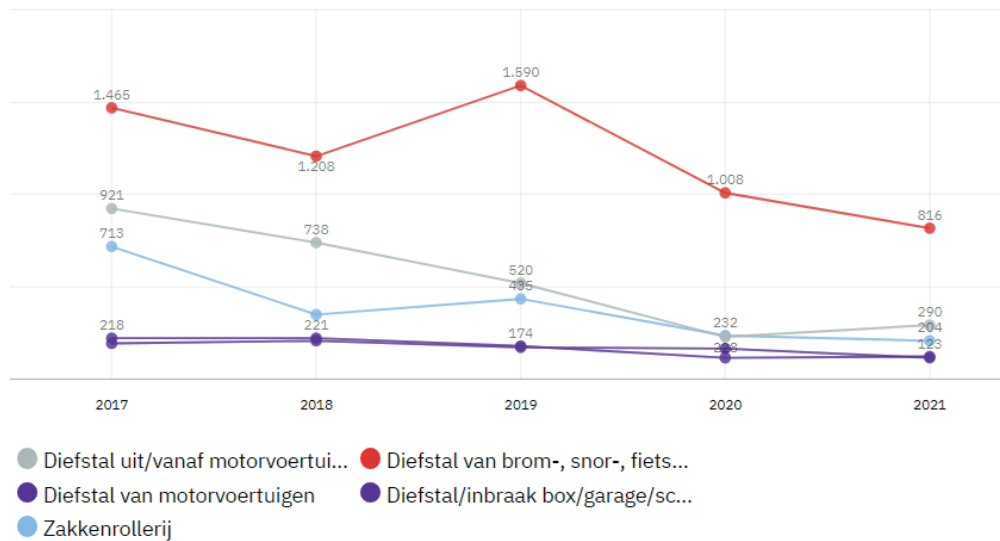

Figuur 3: Aantallen High Impact Crimes (HIC)

Bron: Politie cijfers

Vermogenscriminaliteit

Figuur 4 toont dat ten aanzien van vermogenscriminaliteit ‘brom-/fietsendiefstal’ sinds 2019 trendmatig daalt. Ook ‘diefstal uit/vanaf motorvoertuigen’ (autokraak) daalde trendmatig al is vanaf 2020 weer een stijging te zien. Zakkenrollerij is onder invloed van corona (maatregelen) gedaald maar de verwachting is dit uiteindelijk weer zal stijgen naar het oude niveau.

Figuur 4: Aantallen vermogenscriminaliteit

Bron: Politie cijfers

Wetenschappelijke literatuur

Sinds het begin van deze eeuw vindt landelijk een gestage afname plaats als het gaat om de genoemde vormen van criminaliteit. Deze trend is niet alleen waar te nemen in Nederland, maar in vrijwel alle westerse landen wordt dit beeld gezien in zowel de politie cijfers als de slachtofferenquêtes. Een verklaring voor de afname van het aantal geregistreerde politie cijfers omtrent deze vormen van criminaliteit is niet eenduidig en mogelijk spelen verschillende factoren hierbij een rol. Zo kan de mogelijke oorzaak gevonden worden in maatschappelijke

ontwikkelingen, veranderingen en (beleids)prioritering van de opsporingsinstanties en ook de aangiftebereidheid van bewoners.

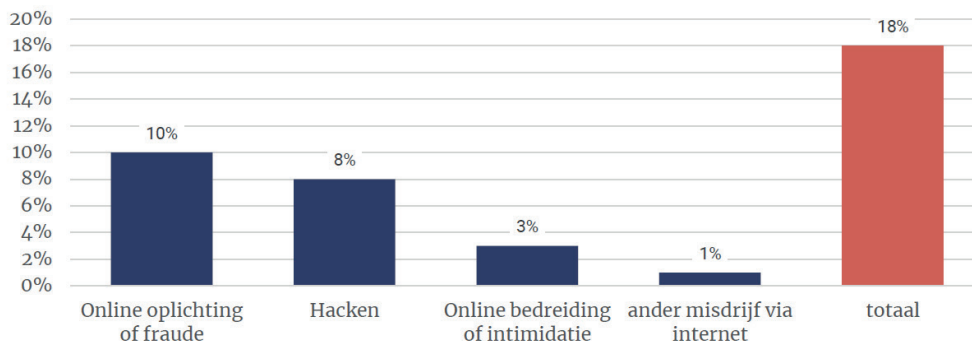
De trends in drugsgebruik- en handel, toenemende welvaart en de investering in preventieve maatregelen om inbraak en diefstal tegen te gaan zijn de meest aannemelijke verklaringen voor de ontwikkelingen in de geregistreerde aantallen van objectieve veiligheid.

Onlinecriminaliteit (Cybercrime)

Waar er voor de klassieke criminaliteit al een meetprobleem is, is dit probleem nog groter bij cybercriminaliteit. Cybercriminaliteit wordt minder vaak aangegeven bij de politie en daardoor minder waar te nemen in politieregistraties. Daarbij komt ook nog dat veel slachtoffers niet melden dat zij slachtoffer zijn geworden. Desalniettemin lijkt vooral het eerste type cybercriminaliteit, afgelopen jaren nationaal een grote vlucht te hebben genomen. Dit is ook te zien in verschillende slachtofferenquêtes (Bijleveld, 2021). Cybercrime kan gezien worden als een vorm van veelvoorkomende criminaliteit.

Veiligheidsmonitor

Online criminaliteit bestaat uit drie categorieën van slachtofferschap: 'online oplichting of fraude', 'hacken' en 'online bedreiging of intimidatie'. Daarnaast is ook de restcategorie 'ander misdrijf via internet' opgenomen in het totaal van online criminaliteit. Elk van deze cijfers is berekend op basis van het percentage inwoners dat in de afgelopen 12 maanden persoonlijk slachtoffer is geworden van een of meerdere vormen van criminaliteit.

Figuur 5: % slachtofferschap online criminaliteit

Bron: Veiligheidsmonitor

Krap een vijfde (18%) van de Maastrichtenaren werd het afgelopen jaar slachtoffer van een vorm van online criminaliteit. Inwoners werden relatief gezien het vaakst slachtoffer van 'online oplichting of fraude' (10%) en 'hacken' (8%). Een kleiner deel werd slachtoffer van 'online bedreiging of intimidatie' (3%) of van een 'ander misdrijf via internet' (1%).

In 24 van de 27 Maastrichtse buurten is er geen sprake van een statistisch significant verschil ten opzichte van het gemeentelijk gemiddelde (18%). In twee buurten werden inwoners

significant vaker dan gemiddeld slachtoffer van onlinecriminaliteit: De Heeg, Vroendaal (27%) en Wittevrouwenveld (26%). Omgekeerd werden in Wyckerpoort (12%) inwoners significant minder vaak slachtoffer van.

Wetenschappelijke literatuur

Waar de cijfers op het gebied van traditionele criminaliteit in veel gevallen een dalende trend laat zien, lijkt cybercrime in opkomst. Hoewel een eenduidige definitie van cybercrime ontbreekt, doelt cybercrime op criminele activiteiten waarbij informatie- en communicatie-technologie (ICT) een centrale rol speelt (o.a. Yar & Steinmetz 2019, p. 35).

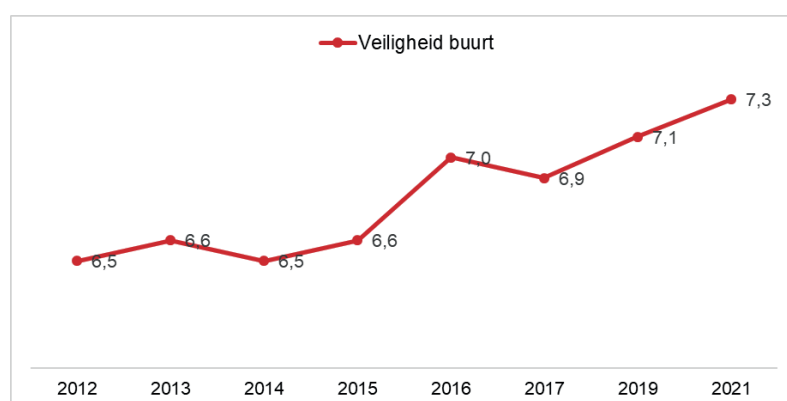
De vraag heerst of er daadwerkelijk sprake is van een verschuiving van criminele activiteiten naar cybercrime of dat er sprake is van een nieuwe groep criminelen. Voor cybercriminaliteit zijn andere vaardigheden en capaciteiten vereist dan voor traditionele misdrijven. De eerste uitkomsten uit onderzoek naar cybercriminelen tonen verschillen in achtergrond met de daders van traditionele criminaliteit. Aan de andere kant zijn, of raken, de netwerken van cybercrime en traditionele criminaliteit wel met elkaar verweven (Leukfeldt en Weulen Kranenburg, 2017).

Subjectieve veiligheid

Veiligheidsbeleving is de manier waarop mensen veiligheid ervaren. Waar het eerder in deze analyse ging over de objectieve veiligheid, het feitelijk geregistreerde niveau van criminaliteit en overlast, gaat het nu over de manier hoe mensen 'veiligheid' waarnemen en beleven. De gevoelens van veiligheid hoeven dus niet altijd te stroken met de reële veiligheidssituatie. Er zijn verschillende factoren van invloed op de beleving van veiligheid.

Oordeel over veiligheid

In 2021 beoordeelden de Maastrichtenaren hun woonbuurt met een ruim voldoende (7,3). Dit is vergelijkbaar met 2019 toen Maastricht een 7,1 scoorde, en een stijging ten opzichte van 2017 (6,9).

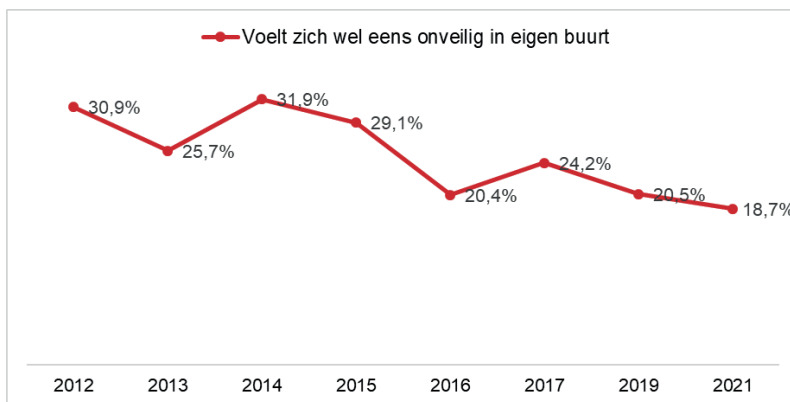
Het gemiddelde rapportcijfer van Maastricht is over de gehele periode 2012 – 2021 gestaag toegenomen, waardoor het in 2021 het gemiddelde rapportcijfer voor Nederland nadert.

Er zijn wat betreft de gegeven rapportcijfers voor de veiligheid van de woonbuurt veel verschillen tussen de buurten. In tien wijken geven inwoners een lager cijfer dan het gemeentelijk gemiddelde (7,3) en in negen wijken, die vooral aan de rand van de stad liggen, een hoger cijfer. Het hoogste cijfer wordt gegeven in Amby, Beatrixhaven, Borgharen e.o. en Randwyck (allen 7,9) en het laagste cijfer, maar nog altijd een voldoende, in Nazareth (6,1), Caberg (6,4) en Limmel (6,5).

Zich onveilig voelen in eigen buurt

Net als in 2019 voelde een op de vijf Maastrichtenaren in 2021 zich weleens onveilig (19%). Dit percentage ligt ook dit jaar weer hoger dan voor de rest van Nederland (14%). Over de gehele periode 2012 – 2021 daalt het percentage dat zich ‘weleens onveilig voelt in de eigen buurt’ (van 31% in 2012 naar 19% in 2021).

Voor ongeveer de helft van de buurten geldt dat het aandeel inwoners dat ‘zich wel eens onveilig voelt’ in de eigen woonbuurt overeenkomt met het gemeentelijk gemiddelde (19%) en in zes buurten is dit aandeel significant groter dan het gemeentelijk gemiddelde (19%) en in zes wijken, die vooral wat meer aan rand van Maastricht liggen, kleiner. Van alle wijken voelt in Nazareth (40%) relatief het grootste deel zich wel eens onveilig in hun woonbuurt, gevolgd door Pottenberg (30%). Ook in de buurten Caberg (32%), Malberg (29%) Limmel (28%), Boschstraatkwartier/Statenkwartier (28%), Wyckerpoort (26%) voelt men zich wel eens onveilig in de buurt.

Criminaliteit in de buurt

In Maastricht heeft een op de tien inwoners (10%) het idee dat er veel criminaliteit in de buurt is. Er zijn veel verschillen tussen de buurten wat betreft het aandeel inwoners dat het idee heeft dat er in hun buurt veel criminaliteit voorkomt. Zo zijn er zeven buurten die op dit punt slechter scoren dan het gemeentelijk gemiddelde en tien buurten die beter scoren. Het percentage inwoners dat het idee heeft dat er in hun buurt veel criminaliteit voorkomt is verreweg het hoogst in Nazareth (36%), gevolgd door Limmel (25%) en Caberg (23%). Het percentage is het laagst in Belfort, Amby, Beatrixhaven, Borgharen e.o. en Randwyck (allen 1%).

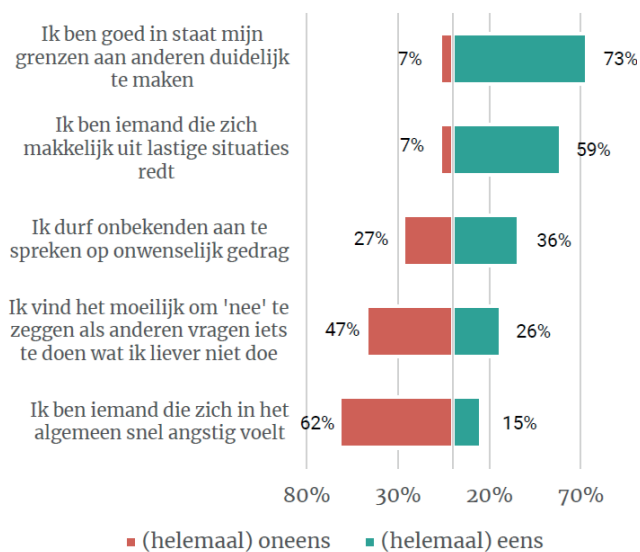
Weerbaarheid

Om iets te kunnen zeggen over de 'persoonlijke weerbaarheid' van de inwoners van de gemeente Maastricht, is op basis van vijf stellingen over persoonlijke weerbaarheid een schaalscore berekend. De schaalscore wat betreft persoonlijke weerbaarheid is in Maastricht (6,2) lager dan het gemiddelde in Nederlands (6,4). In geen van de wijken, uitgezonderd Heugemerveld waar de score significant lager (5,9) is, verschilt de score op de schaal voor weerbaarheid significant van het gemeentelijk gemiddelde (6,2)

Figuur 6 geeft weer hoe inwoners het eens zijn met de verschillende stellingen over persoonlijke weerbaarheid.

In drie buurten is het percentage inwoners dat zich over het algemeen snel angstig voelt hoger dan het gemeentelijk gemiddelde (15%): Binnenstad e.o. (22%), Heugemerveld en Heugem (beide 21%). In twee buurten is dit percentage significant lager: Dousberg-Hazendans (6%) en Beatrixhaven, Borgharen e.o. (8%).

Verder valt op dat het percentage dat zegt zich makkelijk uit lastige situaties te redden in drie buurten significant lager is dan het gemeentelijk gemiddelde (59%): Malpertuis (48%), Caberg (49%) en Malberg (50%).

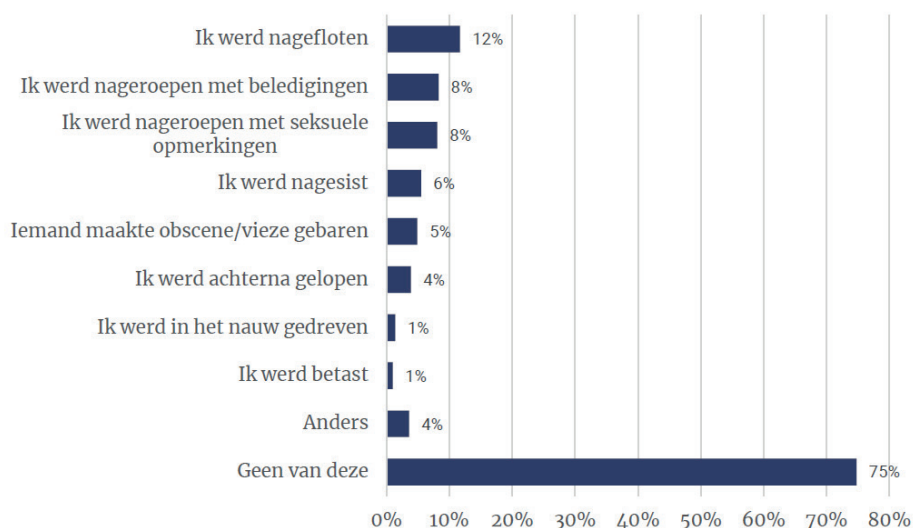
Figuur 6: % eens/oneens t.a.v. stellingen persoonlijke weerbaarheid

Bron: Veiligheidsmonitor

Ervaringen met intimiderende of beledigende gedragingen

Ten slotte is aan inwoners gevraagd of zij in de afgelopen 12 maanden in Maastricht te maken hebben gehad met een of meer vormen van intimidatie of belediging (figuur 7). Driekwart van de inwoners geeft aan dat zij het afgelopen jaar niet te maken hebben gehad met intimide-

rende of beledigende gedragingen. Een kwart van de inwoners had hier wel op een of meerdere wijzen mee te maken. Men kon bij deze vraagstelling meerdere antwoorden geven. Het meest genoemd zijn het nagefloten worden (door 12% van alle inwoners), het nageroepen worden met beledigingen (8%) en het nageroepen worden met seksuele opmerkingen (8%).

Figuur 7: % ervaren intimiderende of beledigende gedragingen in de afgelopen 12 maanden

Bron: Veiligheidsmonitor

Onderzoek Veerkracht Maastricht

Uit het onderzoek naar veerkracht in Maastricht (2021) blijkt dat er een toename is van kwetsbare personen in gebieden met veel corporatiewoningen (buurten met aandeel corporatiewoningen $\geq 60\%$). Daarnaast was in de meeste corporatiegebieden ook al sprake van een minder gunstige situatie rond overlast en onveiligheid. Gebieden waar ondanks een toename van kwetsbare personen en enige mate van overlast sprake is van een verbetering in relatie tot overlast en onveiligheid tonen veerkracht. Gebieden waar een toename van kwetsbare bewoners gepaard gaat met verslechtering van overlast en onveiligheid is een verhoogd risico dat de veerkracht onder druk komt te staan.

Corporatiegebieden met een opvallend positieve ontwikkeling zijn te vinden in Malberg, Wittevrouwenveld, Wyckerpoort en Amby en in delen van Caberg en Mariaberg (Trichterveld). Corporatiegebieden met een minder gunstige ontwikkeling zijn te vinden in Pottenberg, Malpertuis, Heugem, Heer, delen van Caberg en een relatief klein gebiedje in Wittevrouwenveld. In dit gebiedje ligt een locatie van Kamers met Kansen (Maris Stella). Ook in andere gebieden zijn ongunstige ontwikkelingen te zien. Hier is meestal het niveau van overlast en onveiligheid nog steeds zo gunstig dat dit geen probleem oplevert.

Bedrijvigheid en veiligheid

In dit veiligheidsveld staat (sociale) onveiligheid rondom verschillende vormen of locaties van bedrijvigheid centraal.

Veilig winkelgebied

In een winkelgebied kunnen zich verschillende situaties voordoen die van invloed kunnen zijn op de veiligheid. Zo kan men denken aan winkeldiefstal, zakkenrollerij, overvallen, (jongeren) overlast, vernielingen, afval en mate van brandveiligheid.

Politiecijfers

De afgelopen jaren betreft het grootste aandeel omtrent de thema veilig winkelgebied het aantal politieregistraties winkeldiefstal. Figuur 8 toont een trendmatige daling van winkeldiefstallen. De registraties omtrent inbraak winkel blijven de afgelopen jaren redelijk stabiel.

Figuur 8: Aantallen winkeldiefstal, inbraak winkel

Bron: Politiecijfers

Veilige bedrijventerreinen

Onveiligheid op bedrijfsterreinen kent zowel sociale als fysieke aspecten: bedrijfsinbraak, diefstal, overvallen en vernielingen aan de ene kant en aan de andere kant gaat het om de inrichting en onderhoud van terreinen, verkeersveiligheid en brandveiligheid. Ook zijn bedrijventerreinen gevoelig voor illegale bewoning of drugsdelicten zoals hennepplantages of drugslabs.

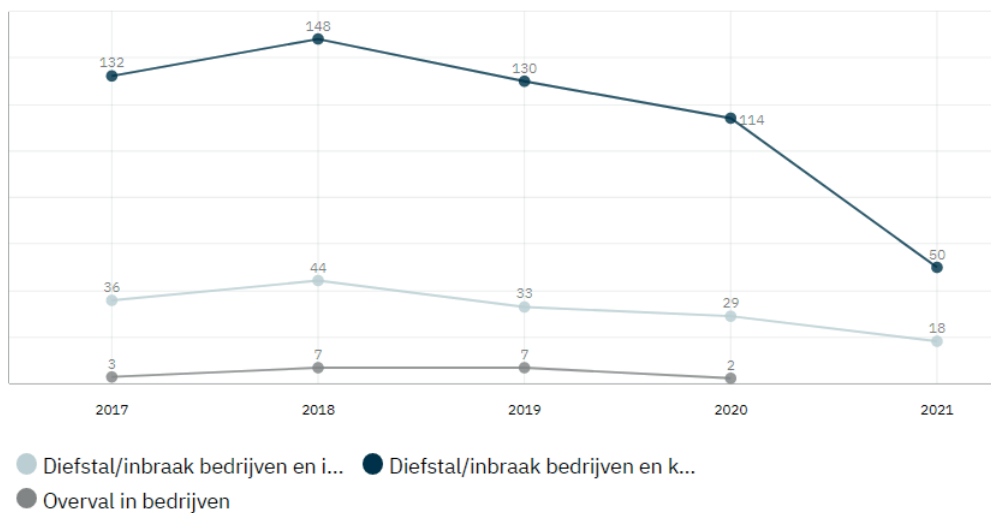
Maastricht kent een aantal grotere bedrijventerreinen:

- 1) Maastricht-Zuid
- 2) Beatrixhaven
- 3) Bosscherveld
- 4) Randwyck-Zuid
- 5) Scharn-Noord

Daarnaast zijn er nog een aantal kleinere terreinen verspreid over de stad en in de nabijheid van woonwijken. Op bedrijventerreinen zijn bedrijventerreinenverenigingen actief, die gezamenlijk zijn verenigd in de Samenwerkende Industrierreinen Maastricht (SIM). Veiligheid op de bedrijventerreinen is een van de aandachtspunten van de SIM.

Politiecijfers

Het politieregistraties 'diefstal/inbraak bedrijven en kantoren' en het aantal registraties 'diefstal/inbraak bedrijven en instellingen' daalt sinds 2018 trendmatig. Met name het aantal 'diefstal/inbraak bedrijven en kantoren' is de afgelopen jaren afgenomen en in 2021 ten opzichte van 2020 gehalveerd. Trendmatig wijkt Maastricht in dit opzicht niet af van het Nederlandse en Zuid-Limburgse gemiddelde.

Figuur 9: Aantallen diefstal en overval bedrijven/kantoren en instellingen

Bron: Politiecijfers

Wetenschappelijke literatuur

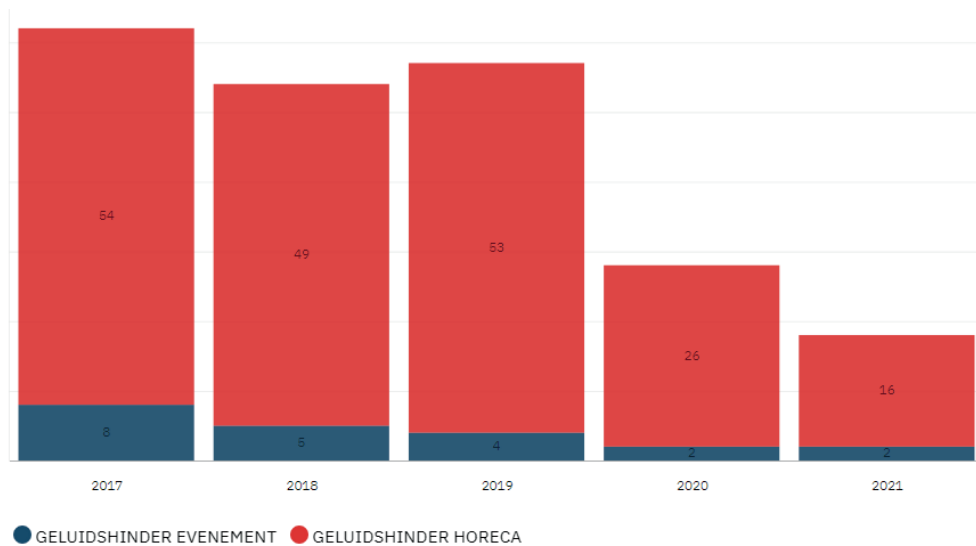
Panden die (langdurig) leegstaan is een punt van aandacht. Leegstaande panden zijn aantrekkelijk voor huurders die de ruimten gebruiken voor criminele doeleinden. Te denken valt aan hennepkwekerijen, het koud zetten van gestolen voertuigen in een bedrijfsloods of witwassen. Onder- en bovenwereld raken elkaar waarbij de bonafide verhuurder onbewust en ongewild ondermijnende criminaliteit faciliteert (Bureau Beke, Panden met een luchtje, 2020).

Veilig uitgaan en evenementen

Uitgaansvoorzieningen hebben enerzijds een positief effect op de veiligheid: het culturele en sociale klimaat varen er wel bij. Ook zijn er economische voordelen. Anderzijds kunnen er zich ook veiligheidsproblemen voordoen rond uitgaansvoorzieningen, zoals geweld, overlast en vernielingen (langs zgn. looproutes).

Politie cijfers

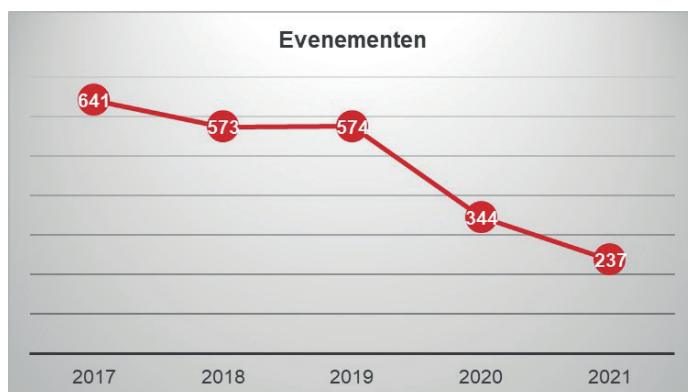
Sinds 2019 is trendmatig geluidsoverlast horeca en evenementen gedaald. Dit is in lijn met het Nederlandse en Zuid-Limburgse gemiddelde.

Figuur 10: Aantallen geluidsoverlast evenementen en horeca

Bron: Politie cijfers

Evenementen, zeker de grootschalige, kunnen behoorlijke veiligheidsrisico's opleveren. Het is aan de organisator om te voldoen aan voorwaarden voor de veiligheid en aan de gemeente om de juiste voorwaarden te stellen en die te handhaven. De risico's liggen vooral in geweld, overlast, vernieling, brandveiligheid en crisisbeheersing.

Figuur 11: Aantallen evenementen Maastricht

Bron: Gemeente Maastricht

Sinds 2019 zijn de aantallen evenementen als gevolg van corona(maatregelen) gedaald (Figuur 11). De verwachting is dat deze vanaf 2022 weer teruggaan naar het oude niveau van jaarlijks ongeveer 600 evenementen.

De toets op veiligheidsaspecten bij een evenement nemen de afgelopen jaren toe. Dat wordt deels veroorzaakt door de omvang van evenementen waardoor vaker uitgebreide veiligheidsplannen nodig zijn. Een ander aspect dat hiertoe bijdraagt is de samenloop van evenementen met andere activiteiten in de openbare ruimte (demonstraties, markten, incidentele standplaatsen en andere activiteiten). Er komt meer druk op de openbare ruimte met bijkomend een verhoogd risico op incidenten die de openbare orde en veiligheid bedreigen. Het gevolg hiervan is dat de vereiste (bestuurlijk handhavende en politionele) inzet om veilige evenementen te waarborgen stijgt.

Jeugd en veiligheid

Jeugdoverlast en -problematiek

Jeugdoverlast betreft vooral overlast in groepsverband. Het kan gaan om geluidsoverlast, intimiderend aanwezig zijn, zwerfvuil achterlaten en soms vernielingen of andere vormen van criminaliteit. Er worden twee soorten groepen binnen deze overlast onderscheiden, namelijk minder zwaardere groepen en zwaardere groepen. Waar er in de eerste soort groep vaak openstaat voor de omgeving die hen aanspreekt of corrigeert, is dat bij de tweede soort groep lastiger. De tweede soort groep wordt vaak gekenmerkt door een meer 'eigen systeem', zijn vaak lastiger te corrigeren en plegen vaker (kleine) criminele delicten.

Jeugdproblematiek heeft vooral betrekking op individuele problematische jongeren. Jongeren met vaak multidisciplinaire problematiek en die vaak bekend staan als 'veelpleger'. Deze jongeren vormen vaak de kern van jeugdgroepen en soms zelfs criminele netwerken. Deze jongeren zijn vaak 'complexe casuïstiek' waar een integrale PGA-aanpak voor nodig is.

Veiligheidsmonitor

In zes wijken hebben meer inwoners dan gemiddeld '*last van rondhangende jongeren*' en in evenveel wijken minder dan gemiddeld (7%). Binnenstad e.o., Heugemerveld en Nazareth (allen 13%) kennen het hoogste percentage inwoners dat hier veel overlast van ervaart van rondhangende jongeren en Villapark, Jekerdal e.o. en Amby (beide 1%) het laagste percentage.

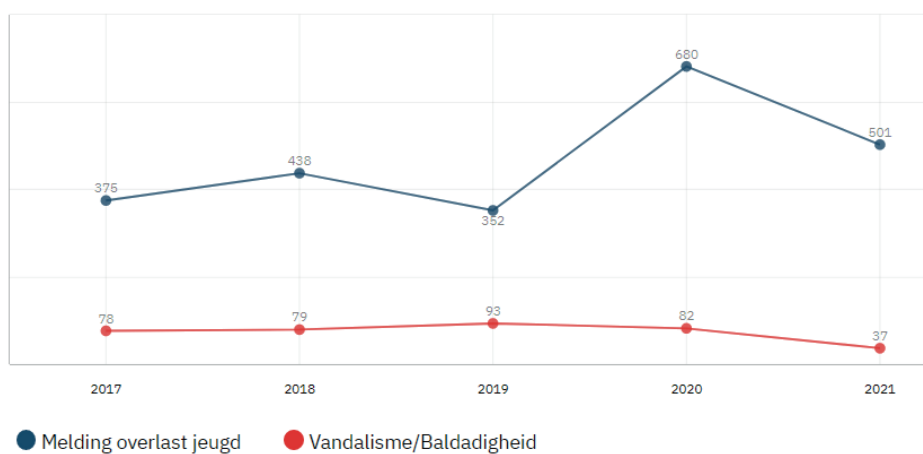
Om overlast van rondhangende jongeren tegen te gaan zijn goede voorzieningen in de vorm van sportveldjes en/of buurthuizen van belang. Als het gaat om de '*tevredenheid over voorzieningen voor jongeren in de buurt*' scoren zeven wijken hoger dan het gemeentelijk gemiddelde (39%) en twee wijken lager. Het aandeel inwoners dat hier (zeer) tevreden over is, is het hoogst in Wyckerpoort (60%) en het laagst in Heugemerveld (24%).

Om jeugdoverlast terug te dringen werken de gemeente en de politie samen aan het in gesprek gaan met (buurt)raden, het inzetten van jongerenwerk en controles door handhavers en wijk-agenten. Krap de helft van de inwoners (48%) is van mening dat deze activiteiten bijdragen aan het verminderen van de jeugdoverlast in de stad, ruim een op de acht inwoners (13%) vindt van niet en bijna twee op de vijf inwoners (39%) geven aan niet bekend te zijn met de activiteiten. Het percentage dat vindt dat de activiteiten bijdragen aan het verminderen van de jeugdoverlast in de stad is het hoogst in Oud-Caberg en Dousberg-Hazendans (beide 58%) en het laagst in Wittevrouwenveld (38%) en Brusselsepoort (39%).

Politiecijfers

Het objectieve beeld van de omvang overlast jeugd wordt bepaald aan de hand van politie-registraties 'overlast jeugd' en 'vandalisme/baldadigheid'. Beide registraties hebben (overwegend) betrekking op jeugdigen.

Figuur 12 laat zien dat jeugdoverlast sinds 2019 is gestegen. Naar alle waarschijnlijkheid is dit het gevolg van corona(maatregelen). Relatief gezien (per 10.000 inwoners) is jeugdoverlast in Maastricht gemiddeld vergelijkbaar met Zuid-Limburg en lager dan het gemiddelde in Nederland (Figuur 22).

Figuur 12: Aantallen jeugdoverlast en vandalisme/baldadigheid

Bron: Politiecijfers

Fysieke veiligheid

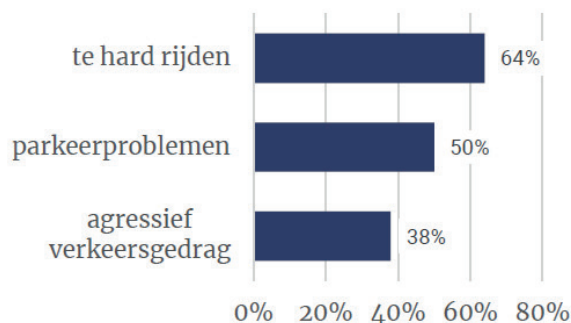

Verkeersveiligheid

Verkeersveiligheid heeft betrekking op de veiligheid van verkeer voor verkeersdeelnemers in het algemeen, voor specifieke doelgroepen en in bepaalde gebieden (woongebied, scholen, winkelgebied e.d.). Deze veiligheid wordt beïnvloed door fysieke factoren (infrastructuur) en het rijgedrag van verkeersdeelnemers. Daarnaast kunnen inwoners verkeersoverlast ervaren als gevolg van agressief rijgedrag of te hard rijden.

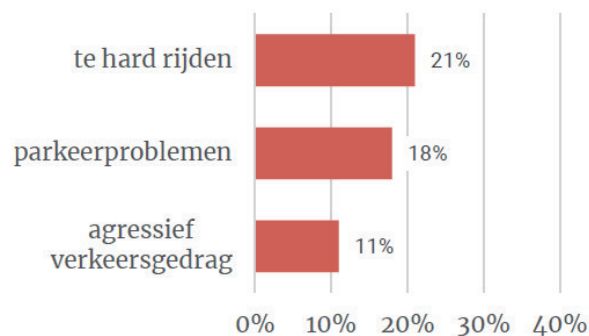
Veiligheidsmonitor

Een op de drie Maastrichtenaren ervaarde in 2021 (veel) verkeersoverlast, een afname ten opzichte van 2017 en 2019, en het laagste aandeel sinds 2012. Door de jaren heen ligt de ervaren verkeersoverlast in Maastricht boven het landelijke gemiddelde.

Figuur 13: % verkeersoverlast komt wel eens voor

Bron: Veiligheidsmonitor

Figuur 14: % verkeersoverlast komt veel voor

Bron: Veiligheidsmonitor

Figuur 13 geeft voor drie mogelijke buurtproblemen op het gebied van verkeer aan welk percentage van de inwoners van mening is dat deze 'wel eens' voorkomen in de buurt.

Figuur 14 geeft aan welk percentage van de inwoners hier zelf 'veel last' van ervaart.

Te hard rijden komt volgens bijna twee derde (64%) van de Maastrichtenaren 'wel eens' voor in hun buurt en een op de vijf (21%) ervaart hier zelf 'veel overlast' van. De helft van de inwoners

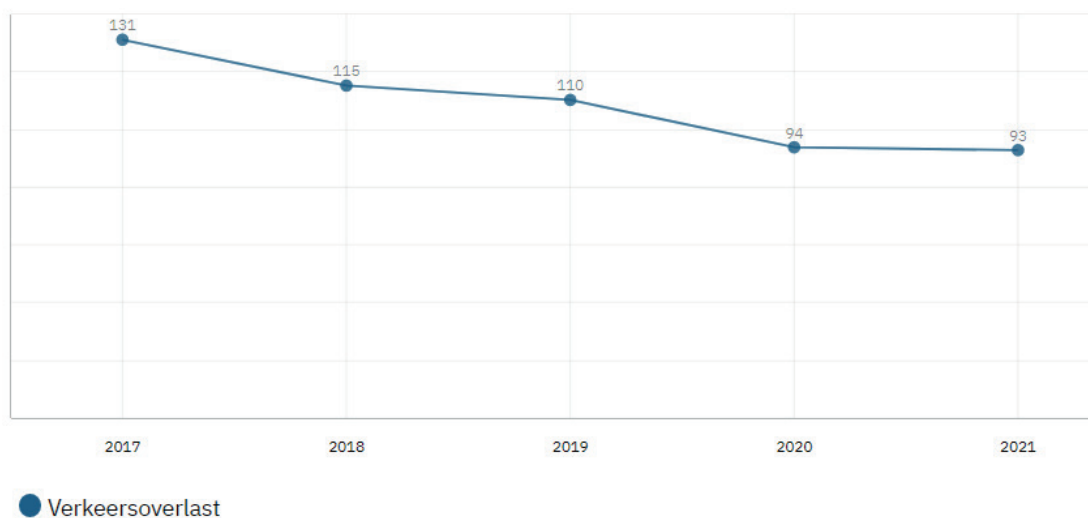
geeft aan dat parkeerproblemen ‘wel eens’ voorkomen in hun buurt en krap een vijfde (18%) ervaart hier zelf veel overlast van. Ruim een derde (38%) van de inwoners geeft aan dat agressief verkeersgedrag ‘wel eens’ voorkomt in de buurt en een op de negen (11%) ervaart hier zelf veel overlast van.

Het merendeel van de buurten ervaart ‘verkeersoverlast’ vergelijkbaar met het gemeentelijk gemiddelde. Zes buurten scoren op dit punt significant beter en vijf buurten significant slechter. Malberg (47%) en Boschstraatkwartier, Statenkwartier (46%) kennen het grootste aandeel inwoners dat hinder ondervindt van een vorm van verkeersoverlast, Dousberg-Hazendans (20%) en Scharn (21%) het kleinste aandeel.

In Caberg (23%) en Heugemerveld (22%) is het percentage dat ‘veel overlast ervaart van agressief verkeersgedrag’ het hoogst en in Beatrixhaven, Borgharen e.o. (3%), Randwyck en Dousberg-Hazendans (beide 4%) het laagst. Dousberg-Hazendans is ook de buurt waar het percentage dat aangeeft ‘veel overlast te ervaren van te hard rijden’ het laagst is (9%). Het hoogst, en ruim drie keer zo hoog als in Dousberg-Hazendans, is dit percentage in Caberg (35%), Malberg (34%) en Malpertuis (32%). Het aandeel inwoners ‘dat parkeerproblemen’ ervaart, is relatief gezien het grootst in Belfort (32%) en het kleinst in Brusselsepoort (6%).

Politiecijfers

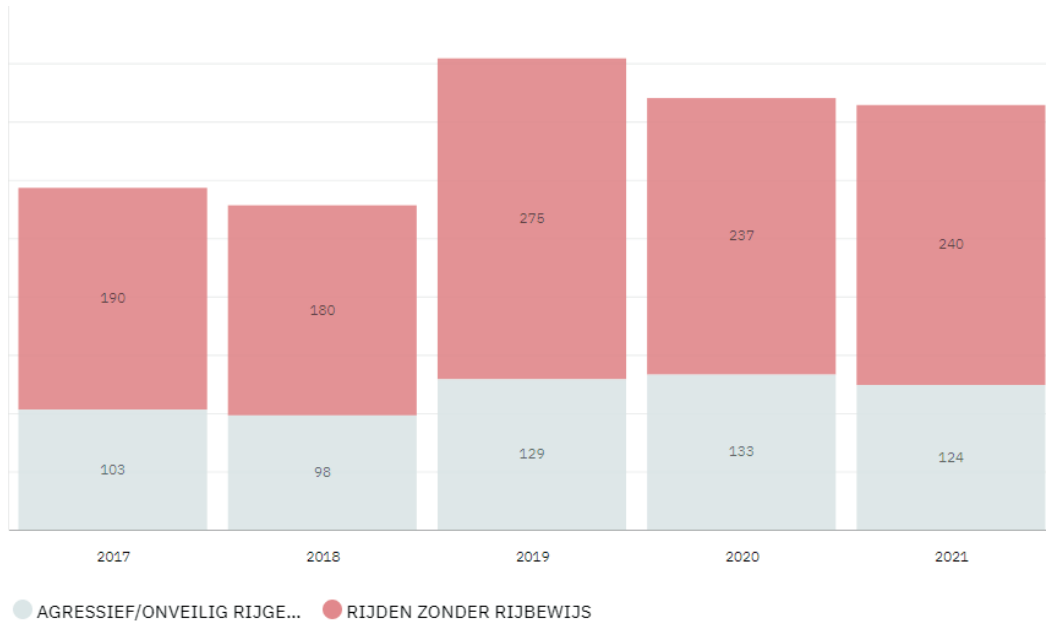
Verkeersoverlast is volgens de politieregistraties in de afgelopen jaren trendmatig licht gedaald. (Figuur 15)

Figuur 15: verkeersonveiligheid

Bron: Politiecijfers

Figuur 16 laat zien dat vanaf 2018 verkeersveiligheid is afgenomen. We zien een stijging van zowel agressief/onveilig rijgedrag alsook rijden zonder rijbewijs.

Figuur 16: Verkeersveiligheid

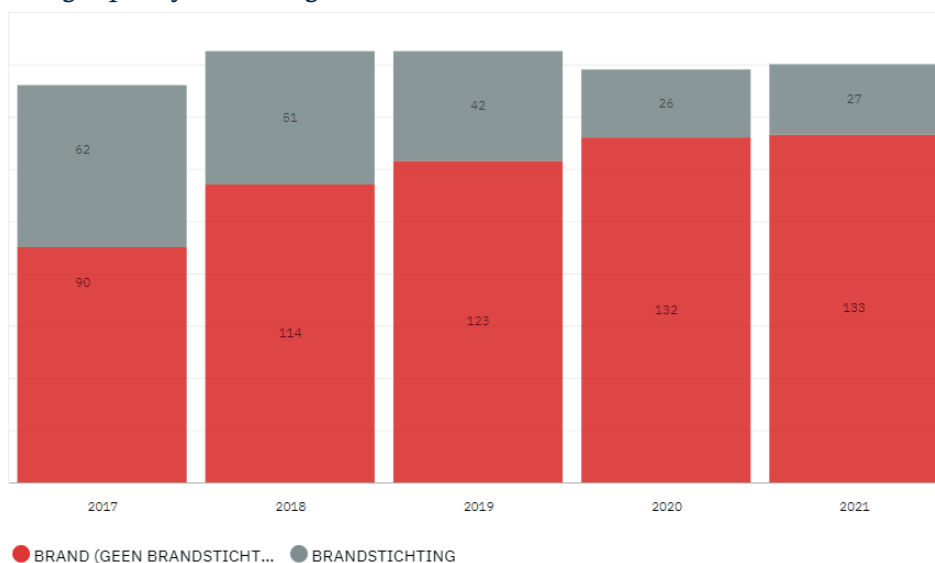
Bron: Politie cijfers

Brandveiligheid

Dit thema heeft enerzijds betrekking op de ontwerp-technische en gebruikstechnische brandveiligheid van bepaalde soorten gebouwen (zoals woongebouwen en gebouwen met horeca-bestemming) en anderzijds op de voorwaarden voor effectieve repressie.

Politie cijfers

De afgelopen 5 jaar sprake van een stabiele trend. Het grootste aandeel binnen de geregistreerde aantallen betreft brand (geen brandstichting). (Figuur 17) Het aandeel brandstichting is de afgelopen 5 jaar kleiner geworden.

Figuur 17: Brandveiligheid

Bron: Politie cijfers

Rampenbestrijding en crisisbeheersing

Gemeenten zijn verantwoordelijk voor brandweezorg, rampenbestrijding, crisisbeheersing en geneeskundige hulpverlening (Wet veiligheidsregio's en Besluit veiligheidsregio's) maar zijn verplicht deze taken te laten uitvoeren door de veiligheidsregio. Een uitzondering hierop vormt het onderdeel bevolkingszorg (de 'gemeentelijke processen') van de crisisbeheersingsorganisatie. Dit onderdeel wordt door de gemeente, in samenwerking met andere gemeenten en de veiligheidsregio, op peil gebracht en gehouden.

In de zomer van 2021 werd onder andere Maastricht getroffen door hoogwater en bestond er een reëel risico dat de maas buiten haar oevers zou treden. Vanwege het stijgend waterpeil werd besloten de bewoners van de buurten Heugem en Randwyck te evacueren. Het veilig laten verlopen van de evacuatie, het opvangen van geëvacueerde en de nazorg was hierbij een belangrijke taak voor de gemeentelijke bevolkingszorg.

Integriteit en veiligheid

Georganiseerde (ondermijnende) criminaliteit

Ondermijning is een breed begrip. Ondermijning verzwakt en ontregelt de maatschappij. Het gaat om georganiseerde misdaad met schadelijke lokale en maatschappelijke effecten. Sociale schade ontstaat als criminelen misbruik maken van kwetsbare personen of structuren. Deze criminaliteit is vaak onzichtbaar, maar kan zich ook manifesteren in de publieke ruimte door intimidatie en geweld. Criminelen zijn in de meeste gevallen actief in de drugsproductie en -handel, omdat hier grote winsten mee behaald worden. Cijfermatig zijn de politieregistraties drugsproductie en -handel daarom het beste aanknopingspunt om ondermijnende criminaliteit in beeld te brengen. Daarbij is het van belang om twee punten voor ogen te houden:

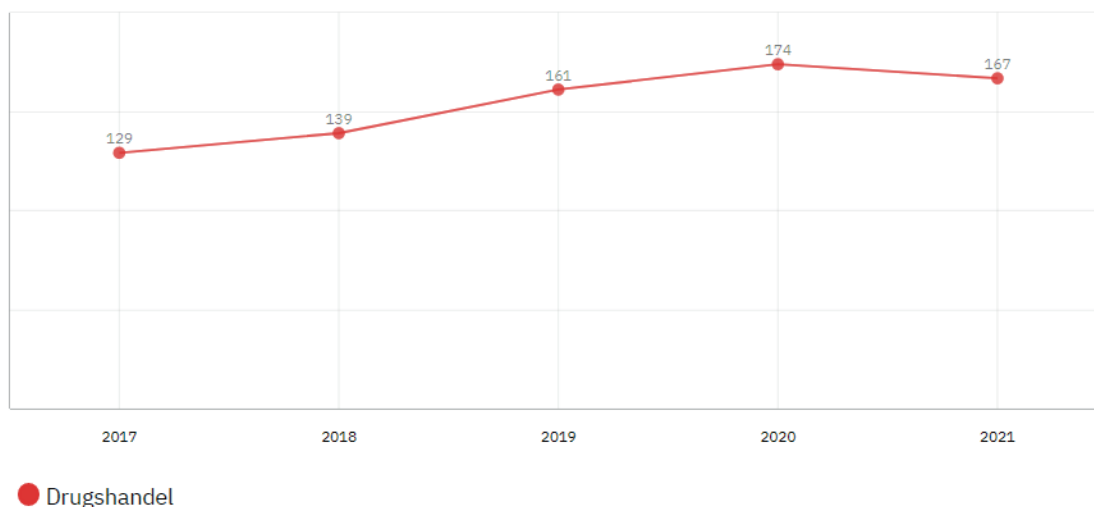
- Hoeveel er in Nederland aan drugs wordt geproduceerd en verhandeld kan slechts worden geschat. De politie rolt wel kwekerijen en laboratoria op, maar die aantallen worden net zo goed bepaald door het aantal bestaande productielocaties als door de mankracht die de politie en justitie kunnen inzetten voor de opsporing en vervolging daarvan. Dat betekent dat bij drugshandel sprake is van een zogenoemd “dark number”.
- Ondermijnende (georganiseerde) criminaliteit is meer dan enkel drugshandel. Ook mensenhandel, witwassen, criminele investeringen zijn vormen van ondermijnende criminaliteit.

Veiligheidsmonitor

Er zijn drie buurten waarvoor geldt dat een groter aandeel dan het gemeentelijk gemiddelde veel overlast heeft van zowel ‘drugsgebruik als drugshandel’ in de buurt: Nazareth (19% en 21%), Caberg (15% en 21%) en Pottenberg (10% en 16%).

Politiecijfers

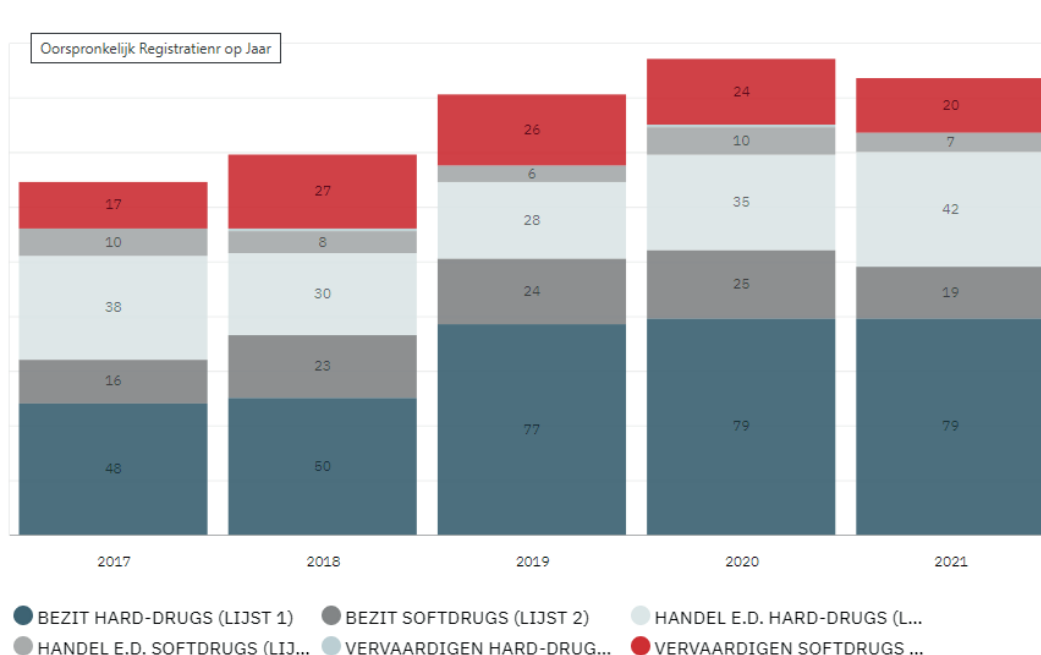
In Maastricht is er een licht stijgende trend waar te nemen over de jaren 2017 tot 2021 op het gebied van drugshandel. (Figuur 18)

Figuur 18: Trendlijn aantallen drugshandel

Bron: Politiecijfers

Met name het aantal politieregistraties ‘bezit harddrugs’ en ‘handel harddrugs’ is trendmatig gestegen in de afgelopen jaren. (Figuur 19)

Figuur 19: Verdeling verschillende categorieën drugshandel

Bron: Politiecijfers

Wetenschappelijke literatuur

In kwetsbare wijken stuit de overheid op een criminele wereld die investeert en die op het eerste gezicht – met veronachtzaming van geweld en grote financiële ongelijkheid – veel te bieden heeft. Criminele netwerken oefenen aantrekkingskracht uit en dat heeft ontwrichtende (‘ondermijnende’) effecten op het sociale leven. De georganiseerde criminaliteit heeft langs verschillende lijnen een schadelijke olievlekwerking. In de eerste plaats sociaal. Het vooruitzicht op criminele inkomsten en status is aantrekkelijk, ook voor personen en groepen die in feite niet in die wereld thuishoren.

Ondermijning heeft impact op wijken en georganiseerde criminaliteit maakt veel slachtoffers. Naast uitbuiting bij illegale prostitutie en arbeidsimmigranten, is er ook sprake van criminele uitbuiting van personen in een afhankelijkheidspositie. Zij worden gerekruteerd voor drugs-handel, mensenhandel of als een zogenoemde geldezel. Criminelen werken outreachend en werven en rekruteren gericht. Aan de andere kant maakt de zichtbaarheid van het snelle geld het ook aantrekkelijk voor sommige jongeren en jongvolwassenen om bepaalde handelingen (hand- en spandiensten) te verrichten zonder dat zij zich direct realiseren dat zij zich op het criminele pad begeven en de mogelijke criminele conflicten, druk en pressie.

Anno 2021 wordt onderkend dat een brede aanpak, met stevige sociale interventies en handhaving, nodig is om de onevenredig grote sociaaleconomische achterstanden in kwetsbare wijken aan te pakken. In ruim vijf jaar tijd is onder autoriteiten en professionals, zowel op het

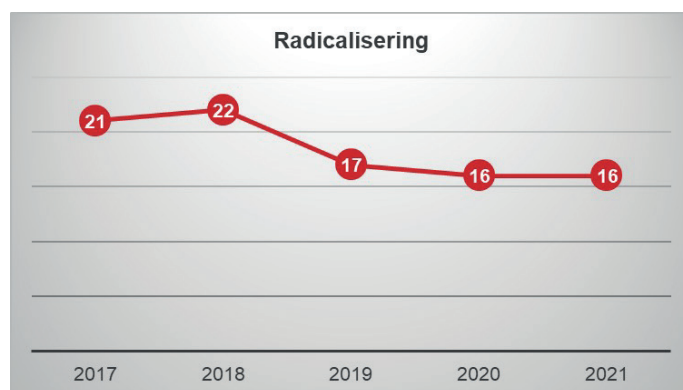
sociaal domein als in de wereld van politie en justitie, draagvlak ontstaan voor de gedachte dat preventie en repressie een twee-eenheid behoren te zijn: preventie met gezag. Dit vraagt op wijkniveau om stevige publieke en maatschappelijke inspanningen. Dit is een rode draad in verschillende publicaties in opdracht van het Strategisch Beraad Ondernijning.⁷

Polarisatie en radicalisering

Radicaliserende personen kunnen een gevaar vormen voor zichzelf, de mensen om hen heen en de gemeenschap. Daarom is het belangrijk dat gemeenten adequaat reageren op signalen van radicalisering.

Gemeenten kunnen ook bijdragen aan het terugdringen van de voedingsbodem van radicalisering. De gemeente heeft immers een belangrijke rol in het creëren van een prettig leefklimaat voor haar inwoners. Daar gaat een grote preventieve werking van uit. Sociale cohesie, het stimuleren van democratisch burgerschap, het bevorderen van arbeidsparticipatie en de aanpak van discriminatie zijn belangrijke bouwstenen om radicalisering te voorkomen.

Figuur 20 toont het aantal casus dat is aangemeld bij het Meldpunt Radicalisering en Polarisatie. De meldingen worden door het lokaal casuïstiekoverleg integraal besproken. Waar nodig wordt repressief opgetreden om te voorkomen dat er een aanslag gepleegd wordt.

Figuur 20: Aantallen aangemeld bij meldpunt Radicalisering en Polarisatie Maastricht
Bron: Gemeente Maastricht

Demonstraties

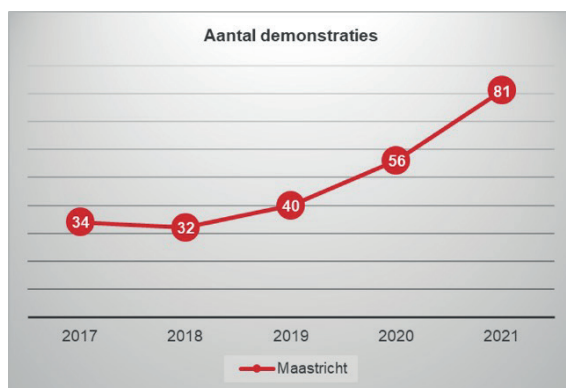
In figuur 21 is de trendmatige stijging in aantal demonstraties te zien. Het veilig laten verlopen van demonstraties is een verantwoordelijkheid van de gemeente. Om die reden is het verplicht om demonstraties bij de gemeente te melden.

Om de veiligheid te waarborgen kan de gemeente voorwaarden (bijvoorbeeld in de vorm van looproutes) verbonden aan een demonstratie. De omvang (categorie) van een demonstratie bepaalt de mate waarop veiligheidsmaatregelen getroffen moeten worden. Hoe groter of maat-

⁷ Noordanus, P.G.A., Torre, E.J., Tops, P.E.W.M., Kester, J., & Aanjaagteam Ondernijning. (2021) Preventie met gezag. Aanjaagteam Ondernijning

schappelijk gevoeliger de demonstratie, des te meer maatwerk er is vereist en des te hoge de inzet om de demonstratie veilig te laten verlopen en de openbare orde te bewaren. Maatschappelijk gevoelige demonstraties zijn bijvoorbeeld de boerenprotesten, gele hesjes, of anti-coronademonstraties. Een opkomend fenomeen in dit verband zijn zogenaamde ‘beroepsdemonstranten’. Deze groepen sluiten zich ongeacht het thema aan bij demonstraties in het land. De ‘beroepsdemonstranten’ worden gedreven door een sterk anti-overheidssentiment, vaak gecombineerd met een flinke dosis complotdenken over een almachtige, wereldwijde elite die het op de gewone burger heeft voorzien.

Figuur 21: Aantallen demonstraties Maastricht
Bron: Gemeente Maastricht

Wetenschappelijke literatuur

Veiligheid en beleving van veiligheid hebben baat bij een zekere mate van sociale samenhang. Op dit punt is er afgelopen jaren in Nederland (maar ook daarbuiten) toegenomen zorgen ontstaan. De verhoudingen tussen burgers onderling verhardten, evenals de houding van personen richting de overheid⁸. Er is sprake van toenemende maatschappelijke onrust en ongewenste polarisatie in Nederland. Deze wordt deels (voornamelijk in de digitale wereld) aangewakkerd door een sterk anti-overheidssentiment onder meer leidend tot ophitsing, demonstraties en soms fysiek verzet⁹. Het gaat veelal om extreme geluiden in de samenleving en een kleine activistische groep. Onder deze beweging zit een radicale onderstroom. Zij blijven meer onder de radar, maar zijn wel aanjagers van het zogenoemde anti-overheidsextremisme. Dit uit zich onder meer in demonstraties die meer dan eens ontaarden in ongeregelheden en/of geweld tegen de politie. Mogelijk tekenen van maatschappelijk onrust. Vertrouwen in het kabinet en de politiek lijkt geslonken, juist iets wat normaliter tegenwicht zou bieden tegen de onrust.

Angsten, onzekerheden, frustratie en stress beïnvloeden de manier van kijken, denken en voelen van mensen, net als hun houding en gedrag. Onzekerheid en stress kunnen ertoe leiden dat mensen zich lastiger kunnen verplaatsen in mensen die anders zijn dan zij en zich daarom

⁸ Tops, P., Van Ostaaijen, J. & Boswijk, R. (2022). *Lokaal Veiligheidsbeleid in 2030. Normaliseren, versnellen en alert blijven*. Vereniging van Nederlandse Gemeenten. p. 24

⁹ Tops, P., Van Ostaaijen, J. & Boswijk, R. (2022). *Lokaal Veiligheidsbeleid in 2030. Normaliseren, versnellen en alert blijven*. Vereniging van Nederlandse Gemeenten. p. 11, 12

terugtrekken in de in-group, terwijl de afstand tot de *out-group* groter wordt. Daarmee ligt polarisatie op de loer.

In de publieke angsten, zorgen, onzekerheden en de daarmee samenhangende stress liggen goed beschouwd twee dimensies verscholen. Die angsten, zorgen, onzekerheden en stress ontstaan immers pas als:

1. mensen een dreiging ervaren,
2. waarvan zij menen die niet voldoende het hoofd te kunnen bieden.

Dat vraagt dus niet alleen om aandacht voor wat mensen als problemen en bedreigingen ervaren, maar ook voor hun inschatting van hoe zij – zelf, met anderen of met de overheid – daarmee om kunnen gaan. Dit betekent dus aandacht voor de ‘*copingvermogens*’ van individuen en van het collectief. Voor de individuele en collectieve *veerkracht*, zoals het ook wel genoemd wordt. Daarbij is het goed te realiseren dat die copingvermogens uitgeput kunnen raken als stress chronisch wordt, zoals in het geval van de Covid-pandemie.¹⁰

---

¹⁰ Eysink Smeets, M. (2022). *Onrust begrijpen begint bij anders kijken. Een veiligheidspsychologisch perspectief op maatschappelijke onrust.*

Concluderend

Als we naar het cijfermatige beeld kijken gaat het goed in Maastricht. De politiecijfers laten op de meeste thema's een dalende trend zien. Ook uit de Veiligheidsmonitor 2021 volgt dat Maastrichtenaren overwegend positief oordelen over de veiligheid(sbeleving) in de buurt en de stad.

Desondanks blijkt dat niet alle buurten evenveel profiteren van deze overwegende positieve cijfermatige trends. Dit laatste volgt ook uit het 'veerkracht in de wijk' onderzoek dat in 2021 in opdracht van de gemeente en in samenwerking met de woningcorporaties is uitgevoerd.

Vanaf begin 21e eeuw zien we een dalende trend van de geregistreerde criminaliteit in heel Nederland. Een trend die ook in andere industriële landen zichtbaar is. De verklaring voor deze daling kan gevonden worden in¹¹:

- Preventieve maatregelen genomen door overheden, bedrijven en burgers.
- Toenemende welvaart.
- Veranderde vrijetijdsbesteding door de opkomst van het internet en de smartphones en de snel opkomende digitalisering.

Ook andere maatschappelijke veranderingen zoals de individualisering, groeiende verschillen op het gebied van leefbaarheid en veiligheid, het ontstaan van de consumptiemaatschappij, een pandemie en de oorlog in Oekraïne, hebben invloed. Invloed op de criminaliteitsfenomenen, de beleving van veiligheid door inwoners en de manier waarop de mens zich een beeld vormt van de wereld en daarop reageren.

Veiligheidsvraagstukken en de publieke veiligheidsbeleving zijn constant aan verandering onderhevig. Zo is er tegelijkertijd met een afname van de traditionele vormen van criminaliteit sprake van een sterke toename van cyber gerelateerde criminaliteit. Waar een deel van de reeds al bestaande criminaliteitsfenomenen/dreigingen dus steeds meer naar de achtergrond lijken te verdwijnen, worden andere juist weer opnieuw actueel. Daarnaast brengen de maatschappelijke ontwikkelingen ook weer nieuwe 'risico's met zich mee waardoor nieuwe criminaliteitsfenomenen en – dreigingen en nieuwe publieke angsten, onzekerheden en zorgen hun intrede lijken te maken¹².

Ondermijning

Al geruime tijd staat georganiseerde en ondermijnende criminaliteit hoog op de prioriteitenlijst van opsporingsdiensten en overheden. Ondanks de versterkte inzet op het voorkomen en bestrijden van deze ontwrichtende criminaliteitsvormen zijn de negatieve gevolgen op de reguliere maatschappij onverminderd groot. Het is én blijft een taai en omvangrijk vraagstuk. Deels is dit gelegen in de wijze waarop criminele organisaties georganiseerd zijn. Deze criminele samenwerkingsverbanden (hierna: CSV) kunnen het beste worden omschreven als systemische en fluïde netwerken. Ze bestaan vaak uit kleinere groepen geleid door enkele hoofdpersonen met daaromheen coördinatoren, hulpkrachten en uitvoerders. De concretisering

---

¹¹ Van Dijken, K., Dorenbos, R., Fokkema, M., Ghauharali, R., Wassenberg, F. & Bekhuis, F. (2021). *Stedelijke trends en opgaven voor 2022 e.v. Herstel en perspectief in tijden van transitie*. Platform31.

¹² Eysink Smeets, M. (2022). *Onrust begrijpen begint bij anders kijken. Een veiligheidspsychologisch perspectief op maatschappelijke onrust*.

en verschijningsvorm is grotendeels afhankelijk van de logistieke mogelijkheden om criminele activiteiten te ontplooiën. De samenstelling van deze kleine groepen is dynamisch en worden bepaald door kansen, expertise, criminele concurrentie en of politieke maatregelen, waardoor criminelen steeds meer in wisselende samenstelling opereren. Deze professionalisering en flexibilisering van CSV's biedt hen de mogelijkheid om zorgvuldig te kiezen waar en hoe zij werken en verplaatsen zich eenvoudig tussen en naar andere geografische gebieden waar hun activiteiten het best renderen. Het is exact dit laatste aspect waardoor onze provincie interessant is voor georganiseerde criminaliteit en daarmee extra kwetsbaar voor ondermijning.¹³

In het huidige veiligheidsprogramma is de aanpak van ondermijning een geprioriteerd thema. In dat verband zijn in de afgelopen beleidsperiode concrete stappen gezet om criminele bedrijfsprocessen te frustreren en barrières op te werpen tegen ondermijnende criminaliteit. De lokale aanpak bestaat uit een combinatie van activiteiten en interventies.

1. Versterken van onze informatiepositie rondom crimineel misbruik van panden en gebieden.
2. Maximaal benutten van de juridische bestuurlijke mogelijkheden om ondermijnende activiteiten dwars te zitten.
3. Experimenteren met onorthodoxe maatregelen.
4. Vergroten van de weerbaarheid tegen ondermijning.

Maatschappelijke verbondenheid

Thema's als veiligheid, immigratie, woningnood, zorg, verwarde personen en het klimaat baart veel mensen zorgen. Het ongenoegen van Nederlanders gaat in mindere mate over hun persoonlijke situatie, maar juist over de staat van de samenleving en het onderling samen leven in bijzonder. Als gevolg van een maatschappij die nadruk legt op individuele vrijheid en diversiteit is er een groeiende onverdraagzaamheid, asociaal gedrag en de verheerlijking van de ik-cultuur ontstaan. Dit resulteert in een verharde samenleving waarin gevoelens van onrechtvaardigheid, machteloosheid en ongelijkheid zijn toegenomen. Daarnaast is de fysieke connectie met elkaar en binnen de gemeenschap steeds minder vanzelfsprekend geworden en grotendeels vervangen door digitaal contact. De wereldwijde toegankelijkheid tot het internet en sociale media zorgt voor een constante informatiestroom. Men wordt gevraagd en ongevraagd overspoeld met (nieuws)berichten over criminaliteit, crises, oorlogen, natuurrampen, discriminatie, cyberaanvallen, onrecht, ongelijkheid, etc. Het is de optelsom van deze sociologische aspecten die een negatief effect hebben op de veiligheidsbeleving, waardoor angsten, onzekerheden, stress en frustraties in de samenleving de afgelopen jaren zijn toegenomen.¹⁴

Wie voeling wil houden met wat er in de samenleving speelt doet er dus verstandig aan zicht te krijgen en te houden op publiekssegmenten, waar dreigingen op dat moment het sterkst ervaren worden en/of waar anderzijds de vermogens om daaraan het hoofd te bieden beperkt zijn. Die nare combinatie doet zich bijvoorbeeld vaker dan gemiddeld voor bij sociaaleconomisch zwakkere groepen in de samenleving. Het kan ook zijn dat bepaalde (andere) individuen

---

¹³ Nelen, H., Noack, J., Spapens, T. (2021). EMR-EYES. Druggerelateerde criminaliteit in de Euregio Maas-Rijn.

¹⁴ Denkwerk. (2019). Onrust in Voorspoed

of groepen zich bij uitstek geraakt voelen door een specifiek type dreiging. Bijvoorbeeld door hun culturele of ideologische achtergrond, hun demografische kenmerken, beroep of levensstijl.¹⁵

OOV

Uit de analyse volgt dat er sprake is van groeiend maatschappelijke onrust. Dit zet ook de openbare orde ernstig onder druk.

We zien een stijging in aantal en intensiteit van demonstraties. Er is sprake van meer geweldsincidenten en verzet tegen de overheid (politie, handhaving). Daarbij komt dat vaker demonstraties onaangekondigd plaatsvinden zodat op stel en sprong maatregelen getroffen moeten worden om de veiligheid te waarborgen.

Het stijgend aantal en de omvang van evenementen leggen ook meer druk op de openbare ruimte en openbare ordediensten. Enerzijds heeft dit te maken met personeelstekorten zodat evenementenorganisaties niet altijd kunnen voldoen aan de vereiste beveiligingsmaatregelen. Anderzijds is er vaker sprake van een samenloop van evenementen met demonstraties of andere activiteiten zoals markten en incidentele standplaatsen.

Als gevolg van het veranderende klimaat hebben we meer te maken met extreme droogte en regenval met alle gevolgen van dien. Het risico op onder andere wateroverlast en brand is groot met daarbij een verhoogde kans op inzet van de rampen- en crisisorganisatie.

Tenslotte hebben we te maken met vluchtelingenstromen als gevolg van oorlogen. Ook dit draagt bij aan maatschappelijke onrust en zet de openbare orde verder onder druk.

Onlinecriminaliteit – Cybercrime

De precieze aard en omvang van gedigitaliseerde criminaliteit is niet bekend, onder meer door geringe meld- en aangiftebereidheid. Vast staat echter het fenomeen zich verspreidt, versnelt, innoveert en steeds meer slachtoffers maakt. Er is sprake van een substantiële bedreiging van de veiligheid en stabiliteit van onze samenleving. Het is net als jeugd een thema dat aandacht vraagt en meerdere veiligheidsthema's (jeugd & veiligheid, bedrijvigheid & veiligheid, ondermijning, radicalisering/ongewenste polarisatie) raakt.

De lokale bestuurlijke rol in de aanpak van gedigitaliseerde criminaliteit is nog niet duidelijk. Er bestaan nog veel vragen rondom wettelijke bevoegdheden, rollen en verantwoordelijkheden. Dit zal de komende jaren verder uitgekristalliseerd worden. Intussen is het van belang om aan te haken bij bestaande structuren en voorbereid te zijn om daar waar nodig en mogelijk de bestuurlijke verantwoordelijkheid te nemen. Lokaal kunnen we de inwoners van onze stad zoveel mogelijk weerbaar maken tegen digitale criminaliteit en zo het slachtofferchap van digitale criminaliteit verminderen. Met onze partners de krachten bundelen is een

---

¹⁵ Eysink Smeets, M. (2022). *Onrust begrijpen begint bij anders kijken. Een veiligheidspsychologisch perspectief op maatschappelijke onrust*. P.17

wezenlijk onderdeel van een integrale aanpak. Dit heeft al vorm gekregen in de vorm van de regionale Taskforce cybercrime binnen de RIEC-structuur. De Taskforce neemt deel de City Deal Cybercrime met het project 'Digitaal Veilig Limburg'. De gemeente Maastricht maakt onderdeel uit van deze Taskforce.

Traditionele criminaliteit

Traditionele criminaliteit neemt weliswaar gestaag af maar dat betekent niet dat we het thema in zijn geheel los kunnen laten. In het huidige veiligheidsprogramma is de aanpak van High Impact Crimes en veelvoorkomende criminaliteit (i.e. traditionele criminaliteit) een geprioriteerd thema. Nagenoeg al deze vormen van traditionele criminaliteit zijn gedaald. Deels is/was dit het gevolg van corona(maatregelen). In hoeverre dat stand houdt is nog maar de vraag. Het is nog moeilijk te voorspellen of (bepaalde vormen van) traditionele criminaliteit weer gaat stijgen. Om die reden is het wenselijk om te blijven monitoren op ontwikkelingen en waar nodig gericht maatregelen te treffen om te voorkomen dat slachtofferschap van deze vormen van criminaliteit (weer) stijgt. Vooral daar waar het High Impact Crimes betreft. De term zegt het al. Slachtofferschap bij deze vormen van criminaliteit heeft een grote impact en het vergroot de gevoelens van onveiligheid van zowel het slachtoffer als de (directe) omgeving.

